

Dietwike Winsemius

Vogeltjes in een doopvont

VOGELTJES IN EEN DOOPVONT

DIEUWKE WINSEMIUS

**VOGELTJES
IN EEN DOOPVONT**

UITGEVERIJ G. F. CALLENBACH B.V. NIJKERK

ISBN 90 266 4426 4

Hoofdstuk 1

VADER IS WEER THUIS

Vader is weer thuis! Is dat niet heerlijk? Hij is langer dan een jaar weggeweest. En zo ver weg, dat hij niet onverwacht even een zondag naar huis kon komen. Helemaal naar Zuid-Amerika!

Er is nu zo ontzettend veel te vertellen, dat Riemke en Bastiaan bijna niet bij hem vandaan durven te gaan. Tijd om te spelen blijft er niet over, maar dat kan hen niets schelen. Ze willen geen enkel verhaal missen.

Als de school uit is rennen ze naar huis. En al zeggen ze dat het niet waar is, toch zijn ze elke keer in een hoekje van hun hart bang dat hij weer weg zal zijn. Elke keer voelen ze zich opgelucht als hij

tòch thuis is. En als hij een enkele keer even weg moet legt hij een briefje voor hen op de tafel. Sorry jongens, ik moet even naar . . . en dan staat er waar hij naar toe is en hoe laat hij terugkomt.

De kinderen vinden het gewoonweg naar dat vader zo dikwijls weg is. Toen ze klein waren hebben ze wat gemopperd! Vooral Bastiaan. Die was dan vaak zo boos, dat hij met opzet een kopje stuksmeet. Of met de deuren klapte.

Dat deed Riemke nooit, zij was eigenlijk meer verdrietig dan boos. Zij ging altijd naar haar kamertje en dan vertelde ze het aan de poppen. Vooral aan Beulah, haar lievelingspop. Die luisterde altijd aandachtig naar alles wat Riemke zei en zij begreep het ook. Dat kon je goed zien, want bij een droevig verhaal keek ze droevig en bij een blij verhaal lachte ze. Bastiaan heeft altijd de gek met haar gestoken, hij zegt dat het niet waar is. Maar daar trekt Riemke zich nooit iets van aan, wat weet Bastiaan nu van poppen.

De laatste tijd brommen ze niet meer als vader weg moet. Natuurlijk niet. Ze zijn toch zeker geen ukjes meer? Tien en veertien jaar zijn ze. Ze weten dat vader zijn reizen nodig heeft om boeken te kunnen schrijven. Vader schrijft over kinderen in vreemde landen en dat kan hij alleen doen als hij er zelf geweest is.

De kinderen zijn er nu aan gewend. Moeder ook. Zij zegt wel eens dat ze een soort zeemansvrouw is. Zeemansvrouwen wonen ook met hun kinderen aan de wal als hun vader ergens op zee ronddobbert. Als zijn schip weer in de haven ligt en hij naar huis komt is het feest. Net als hier.

Niet alleen vader heeft veel te vertellen, de kinderen ook. Bastiaan zit in de derde van de mavo. Later wil hij naar de havo en dan naar de zeevaartschool.

„Ik ben bootsman geworden,” vertelt hij trots. „Bij de zeeverken-ners.”

„Dat klinkt goed,” zegt vader goedkeurend. „Eerlijk gezegd had ik niet anders verwacht van een zoon van een zeemansvrouw.”

Riemke houdt er niet van als vader van dat soort grapjes maakt. Zij blijft maar bang dat op een dag vaders geruite koffer weer ingepakt in de gang zal staan en dat er weer een taxi komt om vader naar het station te brengen. Zij zou hem wel aan het huis vast willen binden. Net als Bink, de hond van oom Paul. Die

wordt vaak met een lang touw aan het tuinhekje vastgebonden omdat hij anders zo maar de rijweg oversteekt. Maar een vader kun je natuurlijk niet vastbinden. Je kunt alleen zo weinig mogelijk over weggaan praten en denken.

Heel voorzichtig heeft ze vader gevraagd of hij op zijn reis door Amerika nu genoeg gezien heeft om een heleboel boeken te kunnen schrijven en vader heeft gezegd dat hij voorlopig wel vooruitkan. Dat heeft haar gerustgesteld. Ze vindt dat ze het heel handig gedaan heeft, ze heeft niet gevraagd of hij nooit meer weg wil gaan en toch heeft ze als antwoord gekregen dat hij een hele poos thuisblijft.

Vader kan, meesterlijk vertellen. Als hij vertelt wat hij beleefd heeft is het of je erbij bent geweest. Meestal weten Bastiaan en Riemke al wat er in een volgend boek komt te staan. Zoals de geschiedenis van Suni, het jongetje dat verdwaald is in de bergen en bij vreemde mensen terechtkomt. Van de trouwe hond Nikkel, die net zolang snuffelt en speurt tot hij Suni gevonden heeft. Dat voel je zo, daar gaat vaders volgende boek over.

Riemke probeert zich alles te herinneren wat er het afgelopen jaar gebeurd is, vader moet alles weten. Van haar vlechten, die in Bastiaans locomotief verward waren en van mevrouw Wildeman, die ze toen afgeknipt heeft. En dat zij, Riemke, toen bang was dat vader haar niet herkennen zou met dat korte haar.

Ze vertelt ook van de appeltjes, die ze aan een cactus heeft geprikt omdat . . . omdat Bastiaan zei dat vader pas terugkwam als er appeltjes aan een cactus groeiden. De oranje appeltjes zijn nu verschrompeld, maar ze bewaart ze toch in de schoenendoos, waar al haar dierbare spulletjes in zitten. Het tuimelpopje dat gymnastiek maakt als je twee latjes tegen elkaar drukt. Het plaatje van de zondagsschool en de prachtig gekleurde schelpen, die ze gevonden heeft toen ze met oom Paul een strandwandeling maakte.

„Hup, in de vuilniszak die appeltjes,” zegt vader. „Ik ben nu toch thuis?”

Maar dat doet Riemke niet, ze kijkt wel uit. Ze wil het niet denken en ze denkt het toch. Stel je voor dat vader . . . nou hoor, reken maar dat zij ze er dan weer aan prikt.

Vader wil meer horen van de vakantie in de caravan en moeder en de kinderen raken niet uitverteld. Het was vlak bij Berken-

bosch, het dorp, waar moeder vroeger onderwijzeres is geweest. Bij een boerin, vrouw Jans, die moeder nog kende, mochten ze altijd water halen. En in het dorp was een winkel, waar ze velletjes van de worst en andere restjes van de vleessnijmachine mochten halen voor Bink.

„O vader, en er was een schattig klein geitje bij de boerin,” zegt Riemke verrukt. Ze houdt haar armen op of ze een geitje vasthoudt. „Zo vreselijk lief. Als het me aan zag komen begon het al te mekkeren. Hè moeder?”

Moeders hele gezicht straalt. „Ja, wat hebben we het dáár fijn gehad, hè jongens. We hebben einden gewandeld. Heerlijk!”

Als moeder het erg naar de zin heeft zegt ze altijd „jongens” in plaats van Riemke en Bastiaan.

„Het was vlak bij een meer. We hebben een paar maal een boot gehoord. Machtig! Die oom Paul kan zeilen!”

„Het ging mij wel eens te scheef,” zegt moeder.

„Als je goed kunt zeilen kan het geen kwaad,” beweert Bastiaan. Vader kijkt of het hem niet zint. „Jullie maken mij jaloers en nieuwsgierig. Mooi is dat. Jullie maar fijn op de hei zitten en bootje varen en mij maar op mijn eentje in dat verre Amerika rond laten zwalken. Het staat jullie fraai, moet ik zeggen.”

Daar heb je nu weer zo iets, denkt Riemke. Net of wij niet veel liever met vader waren gegaan dan met oom Paul. Al is het wel altijd geweldig met oom Paul, denkt ze er vlug bij. Maar bij vader weet je nooit of hij iets serieus meent of dat het een grapje is.

Op een avond, een paar weken later, zitten ze na het eten nog gezellig een beetje om de tafel. Meestal wil moeder meteen opruimen en afwassen, waarbij Bastiaan en Riemke om beurten moeten helpen. Maar deze keer staat moeder niet op. Ze heeft de krant opengeslagen en schuift die naar vader toe.

„Zie je die foto?” Ze wijst met de vinger op een klein plaatje dat midden tussen de advertenties staat. „Dat is nou de boerderij van vrouw Jans.”

De kinderen kijken ook. Ja warempel, dat is hem.

„Kijk daar,” wijst Bastiaan, „daar is de w.c. waar moeder altijd naar toe mocht. Zij wel,” plaagt hij.

„Zeg eens even!” Moeder bloost. „Wil jij me niet te schande maken?”

„Helemaal geen schande. Gewoon.”

Moeder knikt. „Ja, dat had ik met de boerin afgesproken. Weet je, bij de camping was wel een toiletgebouw, keurig hoor, maar toch . . .”

Ze bekijken het fotootje aandachtig.

„Het geitje staat er niet bij,” zegt Riemke spijtig.

„De boerderij is te koop,” leest vader. „Zou de boerin dood zijn?”

„Ze kan wel naar een bejaardentehuis zijn gegaan,” zegt moeder.

„Ik herinner me dat ze daar wel zin in had. Vee had ze al jaren niet meer, alleen het sikje, en ze kon het huis bijna niet meer onderhouden, zei ze eens.”

Riemke weet nog meer te vertellen. „Ze noemde mij „Mijn hartje” en als we weggingen kregen we altijd een boterballetje. Bab-belaars, noemde zij ze.”

Dan zien ze allemaal hoe vader de schaar uit de naaidoos haalt en het plaatje van de boerderij uitknijpt. Hij steekt het in zijn portefeuille.

„Waarom doet u dat?”

„Wel, dan heb ik ook wat. Jullie kunnen aan de boerderij denken omdat je hem kent. Maar ik niet. En nu hoef ik maar naar het plaatje te kijken om te weten waar jullie verleden jaar waren.”

Moeder glimlacht. Bastiaan kijkt tussen zijn wimpers door van vader naar moeder. Hij vertrouwt het zaakje niet. Wat voert vader in zijn schild?

Hoofdstuk 2

VADER EN MOEDER HEBBEN EEN GEHEIM

Er gaan heel wat weekjes voorbij. Vader zit hele dagen in zijn kamer boven. Zijn „Schrijfhok” noemt hij het. Daar worden zijn boeken geboren. Natuurlijk niet echt, maar dat zegt hij altijd als er weer eentje klaar is. Dan krijgt het boek een naam en als hij die met zwierige letters op de omslag heeft geschreven zegt hij: „Ziezo, dat is weer gedoopt.” Dat is natuurlijk ook niet echt, maar daaraan weet je dat voor hem een boek zo iets is als een kind.

Een enkele keer gaan vader en moeder samen een dag uit. Bastiaan en Riemke zijn groot genoeg om zichzelf te redden, mevrouw Wildeman hoeft zich niet meer over hen te ontfermen. Een pannetje eten kunnen ze zelf wel opwarmen en de boel opruimen ook.

Eens brengen ze een bezoek aan Berkenbosch.

„Er komt een plaatsje vrij aan mijn oude school,” vertelt moeder als ze terug zijn. „Het zou mij best lijken weer eens een paar jaar voor de klas te staan.”

„Dat laat u maar mooi,” valt Bastiaan uit.

Vader kijkt verbolgen. „Wat zullen we nu beleven? Waarom moet je moeder dat laten?”

O wee, nu is het oppassen. Als vader „je” moeder zegt, dan is het niet te best.

„Nou ja,” bromt Bastiaan, „het is zo ongezellig. Verleden jaar ook, ba, dan kwam je thuis en dan was moeder er niet, leuk hoor.”

„Gelukkig dat jij er dan was.” Vader kijkt Bastiaan recht in de ogen. „Dan kon jij mooi thee voor háár zetten en zorgen dat het gezellig was als zij thuiskwam.”

Dat standje kan hij maar incasseren.

Moeder fronst haar wenkbrauwen. „Ik dacht eerlijk gezegd dat jullie er nooit veel last van hadden als ik werkte. Ik stond in school als jullie naar school waren en ik was er weer als jullie thuiskwamen. Op een doodenkele keer na.”

„Ik protesteer!” roept vader uit. „Moeder heeft gezorgd dat jullie niets tekort kwamen, daar ben ik van overtuigd. En als zij zin heeft om te werken, dan doet ze dat. Daar wens ik geen woord over te horen. Tenzij jij, Bastiaan, jezelf natuurlijk belangrijker vindt.”

Bastiaan trekt een gezicht van „zo had ik het niet bedoeld”.

„Ik wilde alleen maar zeggen dat wij het fijn vinden als moeder thuis is,” zegt hij.

„Dan is het goed,” zegt vader.

Riemke heeft niets gezegd. Zij vond het wel leuk dat moeder juf was, maar ze hoopt niet dat moeder helemaal naar Berkenbosch zal gaan.

Ze speelt dikwijls met Toosje Wildeman. Dan spelen ze dat Beulah, haar negerpop, een jongetje is en dat hij met Tanneke, de pop van Toosje, trouwt. Van een oud stuk gordijn maken ze een prachtige bruidsjurk voor Tanneke.

„Wat voor kinderen zouden Tanneke en Beulah krijgen?” bedenken ze. „Een beetje zwart en een beetje blank. Net als die nieuwe kinderen uit de eerste klas. Hun moeder is uit Suriname en hun vader van hier. Net andersom dan bij de poppen.”

„Ik vind dat die nieuwe kinderen prachtige ogen hebben,” zegt Riemke. „Net zo donkerbruin als . . . als . . .” Ze kan zo gauw niets donkerbruins bedenken en dan zegt ze maar gauw: „Als het donkerste bruin.”

Op een dag regent het pijpestelen, de kinderen spelen binnen.

„Neem jij Beulah nog altijd mee naar bed?” vraagt Toosje.

„Niet altijd. Ze heeft haar eigen wieg of ik leg haar in de poppewagen. Alleen als ik met haar praten wil, dan mag ze bij mij in bed.”

„Vertel dat maar nooit aan Bastiaan,” fluistert Toosje. „Toen hij laatst bij ons was zag hij Tanneke in mijn bed liggen en toen heeft hij me uitgelachen.”

Riemke geeft haar vriendinnetje een stootje met de elleboog.

„Trek je maar niets van Bastiaan aan,” zegt ze „Hij is een verschrikkelijke pestkop, maar hij meent het niet zo.”

„O, maar ik trek me er ook niets van aan,” lacht Toosje. „Ik heb hem lekker teruggeplaagd. Ik vroeg of hij nog altijd met zijn spoorreintje speelde. Kinderachtig hoor. Tuu-tuu! Seintje omhoog. Tuu-tuu! Seintje omlaag. Overwegje open, overwegje dicht.

Oei-oei, treintje ontspoord, hup, treintje weer in de rails.”

„Hahaha, net goed,” giechelt Riemke. „Dat hebben moeder en ik ook al eens tegen vader en Bastiaan gezegd. Samen hadden ze de rails uitgelegd en vader kroop net zo over de vloer als Bastiaan. Toen moeder er de gek mee stak zei hij: „Vrouw, terg me niet. Jij speelt met poppen.”

„Jouw moeder met poppen? Echt?”

„Nou ja, spelen,” weifelt Riemke. „Ze heeft een grote pop gekocht en daar maakt ze nu alle ouderwetse Nederlandse klederdrachten voor. Weet je wel, Staphorster en Volendammer, Scheveningse en Hindeloper en nog veel meer. Zullen we vragen of je ze even mag zien?”

Moeder is in de kamer bezig. Ze heeft een priegelwerkje onder handen, een beugeltasje voor de Friese klederdracht. En ze is zo ingespannen bezig, dat ze vergeet om thee te zetten.

„Wil jij het even doen, Riem?”

Moeder vraagt altijd alles en ze zegt altijd „even”. Dat maakt dat je nooit nee zegt en dat je alles wat zij vraagt vlug doet. Bastiaan zegt wel eens nee en dan doet moeder het zelf. Ze vindt dat je ja en nee op een vraag kunt verwachten.

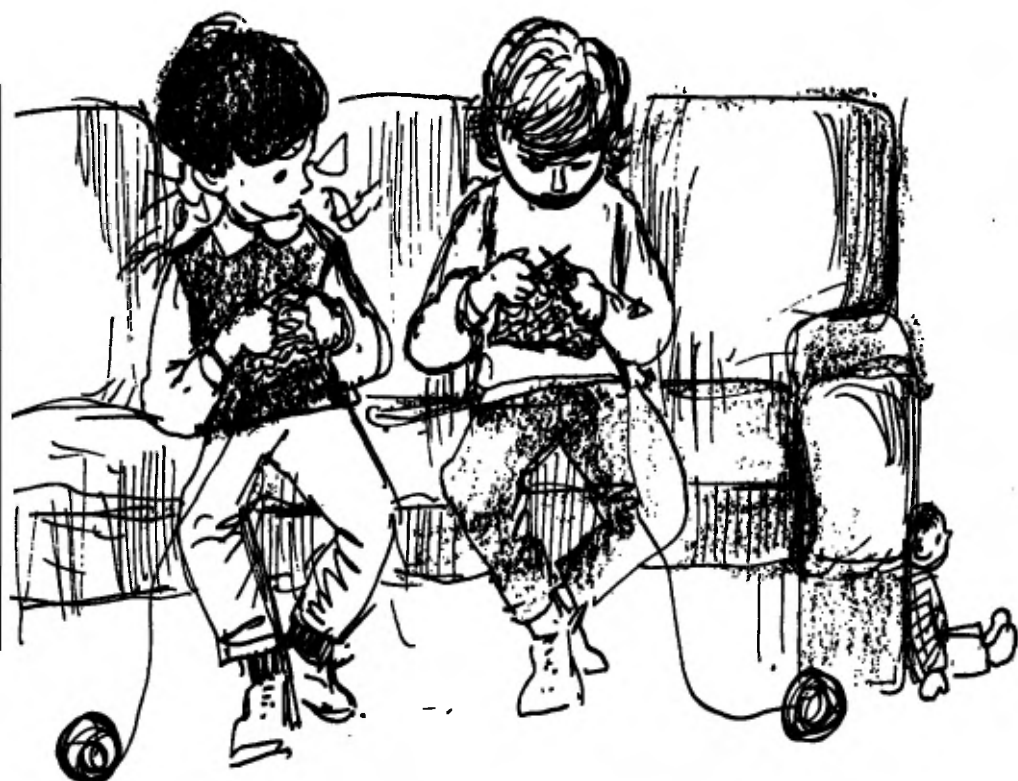
Als de thee gezet is gaan ze breien. Moeder geeft kluwentjes wol, ze zullen slaapzakken voor de poppen maken. Dikke wol, dat gaat fijn vlug.

Toosje kijkt naar buiten. „Mijn grootmoeder zegt nu vast dat het honden en katten regent,” zegt ze. „Of oude wijven op klompen. Ken je van „Regen, regen, houd maar op?”

Nee, dat kent Riemke niet en Toosje leert het haar:

„Regen, regen, houd maar op,
zo is het wel genoeg.
Alle ramen van mijn huis
zijn nu wel schoon genoeg.”

„Wie kent er nog een versje over regen?” vraagt moeder. Maar dan gaat de deur open, vader komt binnen. Hij houdt zijn grote zwarte paraplu in de hand, er komt een plas op het vloerkleed. „Toe Daan, alsjeblijft in de gootsteen om uit te druppen,” zegt moeder. „Wat een vreselijk weer. Het lekt weer ontzettend op de zolder. Ik heb ons hele bezit aan pannen en emmers al neergezet

om het water op te vangen.”

Het lijkt wel of vader niet hoort wat ze zegt. Hij kijkt naar de straal die uit zijn plu loopt. Dan zet hij zijn hoed af en zwiept die met een vrolijke zwaai in een hoek. Hij schudt zijn hoofd als een natte hond. „Broe-oe! Je zou er geen hond op uit sturen, broe! Maar ik heb goed nieuws, Hella!”

Hij pakt moeder bij de schouders en zoent haar neus. „Het is gelukt! Ik heb het voor elkaar. Op één april!”

Riemke schrikt zich het rambam. Wat bedoelt vader? Alle steken glijden van haar naald, haar hart bonkerdebonkt als een wilde. Zij heeft heel goed gehoord wat vader zei. Eén april. Dat kan maar één ding betekenen, vader gaat weer weg. Op één april!

Even bedenkt ze dat mensen elkaar vaak foppen op één april. Moeder, u hebt een spin in uw haar! Eén april! Moeder, ik heb alle borden gebroken! Eén april, hahaha!

Maar dat bedoelt vader niet.

„'t Is niet waar,” zegt moeder. „Kom mee. Vertel!”

Als twee samenzweeiders verdwijnen ze naar de keuken. Riemke hoort hen nog praten en lachen. Hoe kan dat, nu lachen, denkt ze. Ze neemt de steken van haar breiwerkje weer op, eentje is naar de diepte geroetst. Ze laat hem liggen. Het staat slordig, nou, wat dan nog? Het kan haar allemaal geen bom meer schelen. Ze heeft ineens geen plezier meer in breien en ook niet in de poppen. Stomme dingen.

Beulah is gevallen en Riemke schopt haar met de schoen op zij. Beulah kijkt haar verwijtend aan en Riemke zegt spinnig dat ze niet zo hoeft te kijken. Zo leuk is het heus niet, hoor.

Toosje begrijpt er niets van. Wat heeft Riemke?

„Zal ik je helpen de steek op te rapen?” biedt ze aan.

Maar Riemke schudt nijdig haar hoofd. „Ik ga niet meer breien en ik wil ook niet meer spelen.”

„Dan speel ik ook niet meer met jou, dan ga ik naar huis.”

„Het zal mij een zorg zijn.”

„Ach kind, waai in een knoop, jij.”

Toosje neemt Tanneke op en dan gaat ze weg. Ze duwt de pop onder haar arm en trekt haar capuchon over de oren.

Dan is Riemke alleen in de kamer. Vader en moeder zijn nog in de keuken. Ze probeert te verstaan wat ze zeggen, maar dat lukt niet. Nou hoor, ze hoeft het ook niet te verstaan, ze weet het zo wel.

Ze pakt een rode viltstift en maakt een dikke kras dwars over een tekening die vader op het prikbord heeft geprikt omdat hij echt goed was geworden. Maar het kan haar geen biet schelen. Nog een kras, nog een.

Even later komt Bastiaan binnen. Het water drupt uit zijn haar. Hij schudt zijn hoofd net als vader zojuist gedaan heeft.

„Ik heb een acht voor mijn Engels gekregen,” vertelt hij opgetogen. „Het is een cijfer voor het eindrapport. En mijnheer zegt . . .” Dan pas ziet hij dat Riemke alleen is. „Waar zijn vader en moeder?” vraagt hij.

„Weet ik niet en het kan me niets schelen ook.”

Bastiaan trekt zijn gezicht in een grimas. Hij ziet Beulah in een hoek op de grond liggen en hij ziet het woedende gezicht van zijn zusje.

„Ai-ai, nee maar! Madame is met haar verkeerde been uit bed

gestapt. Madame heeft de bokkepruik op. Madame heeft een gezicht van zeven dagen slecht weer, een schip met zure appels . . .”

„Schei uit!!” schreeuwt Riemke. „Als jij wist wat ik weet zou die hele acht voor Engels je geen zier kunnen schelen.”

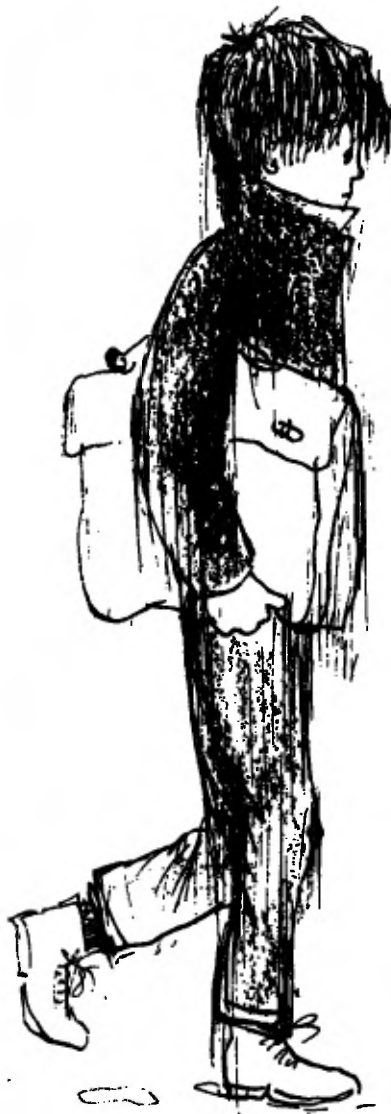
Bastiaan luistert. „Zijn ze in de keuken? Is er wat?”

Riemke kijkt hem aan, ze knijpt haar ogen half dicht. „En òf er wat is. Weet je wat vader zei toen hij thuiskwam? Dat het gelukt was. Dat hij het voor elkaar had. Op één april.”

Bastiaan bijt zijn kaken stijf open. Hij is heus snugger genoeg om te weten wat vaders woorden betekenen, hem kunnen ze niets meer wijsmaken. Het liefst zou hij bassen en brommen en een serie lelijke woorden zeggen.

Maar dan ziet hij tranen in Riemkes ogen. En zo opgewekt als hij

kan zegt hij: „Nou èn? Wat geeft dat nou, jô? We hebben het toch mieters gehad na Kerstmis toen hij thuiskwam? En als hij nu deze zomer weer weg moet vragen we oom Paul weer fijn om de caravan. Gaan we weer met Bink over de hei rennen, weet je nog dat we het nooit van hem konden winnen? En misschien mogen we wel weer een boot huren. Dan ga jij mee en ik zal je leren

zeilen. En wie weet is vader dan wel net voor Kerstmis weer thuis. Dan wachten wij op hem, moeder zou wel zeggen, net als andere zeemanskinderen op hun vader.”

Riemke wordt helemaal huilerig omdat Bastiaan zo lief is. ”Als je dan maar nooit weer zegt, dat... dat... vader pas weer thuiskomt als er appeltjes aan een cactus... snf, snf.”

Bastiaan geeft haar een por. „Natuurlijk niet. Nooit weer,” belooft hij plechtig. „Hand op mijn hart.”

Als hij dat zegt is het goed, nu kan Riemke weer lachen.

„Vooruit jô, net doen of we het nog niet weten. Gewoon doen, hoor Riem! Let maar op mij hoe ik het doe, net of mijn neus bloedt. Ik geef vader geen kans om het te vertellen.”

Riemke raapt Beulah op en geeft haar een kusje op haar bruine snoet. „Ik zal je nooit weer laten vallen, hoor knoedeltje. En wat heb jij een goeie oom, weet je dat wel? Waarom kijk je nu zo verbaasd? Een broer van een moeder is toch een oom? Net als oom Evert, dat is een broer van vader. Van opa bedoel ik. Oom Bastiaan, onthoud dat goed.”

Vader en moeder komen binnen. Moeder schenkt thee en vader neemt de krant. Riemke begrijpt er geen snars van. Hoe kan hij zo rustig zitten, denkt ze. Trouwens, Bastiaan doet ook of er niets aan de hand is, hij zit van een stripverhaal te genieten.

„Helpen!” roept moeder even later uit de keuken en vader springt op. De kinderen geven elkaar een knipoog als er in de keuken weer gefluisterd wordt. Dat betekent: net doen of we niets weten. Moeder heeft een grote pan in de hand, vader loopt pal achter haar met de juskom. Ze lachen allebei een beetje. Niet hardop, maar met een binnenpretje.

Dat maakt Riemke boos. Ze wil al uitvallen, maar dan steekt Bastiaan heel even een vinger in de lucht. Niets zeggen.

„Hup Riemke!” commandeert moeder. „Kleed over de tafel! Bas, de stoelen bijschuiven! Zitten!!”

Als het haar niet vlug genoeg gaat zegt ze: „Vlug een beetje. Ik krijg lamme armen van die zware pan boerenkool.”

„Boerenkool!” gnuift vader en hij wrijft zich de handen. „Willen jullie wel geloven dat er niets is waar ik zo naar verlang als ik ver weg ben dan naar boerenkool?”

„En ik maar denken dat je altijd naar ons verlangt,” plaagt moeder.

„Ook wel, maar jullie moeten het afleggen tegen boerenkool met worst.”

„Nou vader,” Bastiaan schuift zonder vader aan te kijken de stoelen om de tafel, „zorgt u dan maar dat u die nooit hoeft te missen. Wie weet wil moeder wel elke dag boerenkool koken.”

„Ja, wie weet.” Moeder giechelt als een schoolmeisje. „Ik kan wel boerenkoolplanten in de tuin zetten.”

„Dan begin ik wel een worstfabriekje,” grapt Bastiaan.

Ze scheppen op en moeder verdeelt de worst. Vader bidt om een zegen voor het eten en hij dankt voor alle goede dingen van die dag. Dat doet hij altijd. Meestal luistert Riemke niet goed naar wat hij zegt, maar deze keer is het of vader het anders zegt dan anders. Met meer nadruk. En dat is natuurlijk niet omdat hij boerenkool zo lekker vindt, peinst ze. Het is om dat andere, wat moeder en hij alleen weten.

Ze beginnen te eten en dan glijden alle vervelende gedachten weg, ze eten gewoon met zijn vieren. Gewoon stampot.

Ze maakt met de achterkant van haar lepel een kuiltje in de boerenkool en dat schenkt ze vol jus. Dat is een zee met een dijk er omheen, het water kan niet over het land stromen. Met haar vork prikt ze dan een gat in de dijk. „Help! Een overstroming!” roept ze.

„Ik heb anders overstromingen genoeg,” knort moeder. Dan wijst ze verschrikt naar het behang. Vanaf het plafond vormt zich een glanzende vochtige streep naar beneden. Ernaast komt een donkere vlek.

„Lieve help, wat afschuwelijk!” Moeder krijgt een diepe rimpel in haar voorhoofd. „Waar komt dat nu weer vandaan?”

„Hè ja, waar zou dat vandaan komen?” kan Bastiaan niet nalaten te zeggen.

„Daan, dit kan zo niet langer, er moet iets aan het dak gebeuren.” Vader prikt een stuk worst aan zijn vork. „Aan het dak?” vraagt hij luid. „Niks doe ik meer aan het dak. Helemaal niks. Want op één april . . .”

Op dat ogenblik vergeet Bastiaan al zijn goede voornemens. Nu kan hij niet meer doen of hij niets weet.

„Dat weten we echt al lang, hoor,” bijt hij vader toe. „Al jaren. U gaat één april weer weg. En het zal u een zorg zijn dat het dak lekt als een zeef. Daar hebt u dan geen last meer van!”

Hij schrikt zelf vreselijk dat hij dat allemaal zegt. Het is immers niet waar. Voordat vader weggaat zorgt hij altijd enorm voor alles. Denk maar aan verleden jaar Sinterklaas. Hij was toen al een paar maanden weg, maar hij had er wel voor gezorgd dat de juwelier juist die dag een pakje voor moeder bracht. En dat zijn boeken net die dag gebracht werden.

Er is een boze flikkering in vaders ogen. Nu krijg ik op mijn kop, denkt Bastiaan. Maar dan kijken vader en moeder elkaar lang aan, ze praten met hun ogen. Vader kijkt vragend en moeder schudt heel langzaam haar hoofd.

„Nee,” zegt ze onverbiddelijk. „Eerst afeten, anders wordt alles koud.”

Riemke kan geen hap meer door de keel krijgen.

„Hé dochter, kijk niet zo benauwd. En jij zoon, kijk jij niet zo woest. Want het is niet wat jullie denken.”

„Gaat u dan niet weg?” vragen Bastiaan en Riemke tegelijk.

„Dooreten!” beveelt moeder en ze zet een vreselijk streng gezicht. „En jij net zo goed, Daan. Schaam je je niet? Eten. Des te eerder kun je aan die achterdochtige kinderen van ons vertellen dat je helemaal niet weggaat, maar dat er iets heel bijzonders staat te gebeuren.”

Dat klinkt geweldig. Riemke ziet lachvonkjes in moeders ogen. Moeder heeft zo haar eigen speciale manier om iets prettigs te vertellen. Of om te laten merken dat ze een geheim heeft.

Het is niet netjes, maar dan schrokken Riemke en Bastiaan hun borden leeg.

Hoofdstuk 3

KOUD OF WARM

Het lijkt wel of moeder even ongeduldig en nieuwsgierig is als de kinderen. Want ze staat van tafel op zonder de borden in elkaar te zetten en naar de keuken te brengen. Voordat vader in de kamer is zit zij al breeduit in haar stoel, de armen over elkaar geslagen.

„Moet ik nog lang wachten?” roept ze.

Vader zet ook niet de televisie aan voor de nieuwsberichten, maar hij blijft naast de tafel staan tot ook Bastiaan en Riemke zitten. Dan haalt hij akelig langzaam zijn portefeuille uit zijn zak, slaat hem open en neemt er een klein stukje papier uit. Het is de uitgeknipte advertentie, de foto van de boerderij.

Nadat hij griezelig kalm alles van de tafel heeft weggeruimd, de asbak en de vaas bloemen, legt hij het papiertje midden op de tafel.

„Wie weet wat dit is?”

Ook een vraag. Dat weten ze toch allemaal? Het is het huis van vrouw Jans, de vriendelijke boerin.

„De boerderij van verleden jaar,” antwoorden ze.

„Goed zo,” roept vader uit. „En wie weet wat ik nu ga vertellen mag straks alleen afwassen.”

„Dat we deze zomer weer met de caravan...” probeert Bastiaan.

„Koud,” zegt vader.

„Dat we in de boerderij mogen logeren,” waagt Riemke.

„Je wordt warm.”

„De boerin komt hier logeren.”

„Nu word je weer kouder.”

Bastiaan rekt hardop: „Koud als we het over de caravan hebben. Warm voor de boerderij, maar weer kouder voor de boerin. Dan moet het over ons gaan.”

„Juist zoon,” zegt vader goedkeurend.

„U hebt de boerderij gehuurd.”

„Warm! Heel warm!!”

„Op één april . . .” weet Riemke, „dan . . .”

„Nog warmer. Je brandt je bijna.”

De kinderen houden het niet meer uit. Riemke begint op haar nagels te bijten van de zenuwen.

„Toe vader,” zegt moeder, „vertel het maar.”

„Nog één keer raden. Nou?”

Het is natuurlijk knots om het te zeggen, want zo rijk zijn ze helemaal niet, maar toch zegt Bastiaan het: „Gekocht?”

„Verbrand! Gekocht. Jawel. Deze boerderij, dames, mijnheer, is vanaf de eerste april het eigendom van Hella en Daan, Riemke en Bastiaan.”

„Dat rijmt ook nog.” Riemke krijgt de slappe lach. Plotseling praten ze allemaal door elkaar, ze kunnen gewoon niet geloven dat de boerderij nu van hen is. Een eigen huis. En het dringt ook maar langzaam tot hen door dat ze nu moeten verhuizen. Want dat is zo, ze zullen naar Berkenbosch gaan. Naar een dorp op het land, midden tussen de bossen en bij de heide.

„Zou het geitje er nog zijn?” vraagt Riemke.

„Dat is nu vast een lelijke grote bok geworden met gemene kromme horens.” Bastiaan moet even plagen, ook al van de zenuwen.

„Pas maar op dat je zelf geen lelijke bok wordt. Bastiaan, de bok.”

„Mogen we ook dieren hebben? Dat hoort eigenlijk wel bij een boerderij.”

Vader wil al toestemmen, maar dan drukt moeder een vinger op zijn lippen. „Laten we niets beloven. Ik ken onze kinderen. Als je half iets belooft moet je het heel doen.”

„Als het niet zulk bar en boos weer was stapten we nog in de trein om het huis te gaan bekijken,” zegt vader, „maar nu lijkt het me beter dat we wachten tot de zon schijnt.”

Daar lijkt het in de verste verte niet op. De regen spoelt langs de ruiten, het lijkt wel of de lucht nooit leeg wordt. In de hoek van de kamer lekt het nu ook, maar moeder zegt dat ze er nu met vreugde de paraplubak onder zet. „Voor mij hoeft het dak niet meer gerepareerd,” zegt ze. „Desnoods zetten we allemaal een paraplu op, wat jullie?”

„Tuurlijk. En we hebben toch ook regenjacks en laarzen. Geen probleem.”

De volgende morgen staat Riemke op het schoolplein in een grote kring van meisjes. Ze heeft het grote nieuws al verteld en iedereen wil er meer van weten. De meisjes vinden het allemaal enig en fantastisch. Op eentje na en dat is natuurlijk Thea weer. Thea is veel groter dan Riemke en zij doet altijd net of groter zijn betekent dat je dan ook meer waard bent en meer kunt. Op alles wat Riemke doet heeft ze altijd wat aan te merken. Riemke en Thea hebben dikwijls ruzie. Als Riemkes vader op reis moet zegt Thea altijd iets gemeens. Dat hij het er maar weer fijn van neemt of zo iets. Dan doet Riemke altijd extra lief en eigenlijk is dat net zo gemeen. „Ach kind, daar heb jij natuurlijk geen verstand van, jij weet niet wat het is als je schrijver bent. Dat is heel wat anders dan 's morgens naar je kantoortje gaan en 's middags weer naar huis. Een schrijver is een kunstenaar, zie je, als je begrijpt wat ik bedoel. Zal ik het je eens precies uitleggen?”

Dan wordt Thea altijd razend en daar is het Riemke juist om begonnen.

Nu snuift ze verachtelijk: „In een boerderij? Nou, jij liever dan ik. Brr, wat zal het daar naar mest stinken. En je zult wel door de blubber moeten baggeren om bij het huis te komen. Jullie mogen wel klompen aanschaffen, zeg.”

„O, maar dat doen we ook zeker. Vader en Bastiaan nemen gele en moeder en ik zwarte met gouden sterretjes. Die doen we dan bij de voordeur uit en dan lopen we in huis op dikke zelfgebreide sokken van twee recht, twee averecht. Echt boers.”

Daar heeft Thea niet van terug. „Moet je soms ook melken?” smaalt ze nog.

„Ik niet, dat doet moeder,” fantaseert Riemke er lustig op los. „Zij heeft de zachtste handen, zie je? Ik moet wel op het geitje passen en Bastiaan op onze pony. En als de schapen geschoren worden gaan we zelf wol spinnen. Dan breien we truien van zelfgesponnen wol. Heerlijk warm.”

„Binnen een jaar ben je een echte boerentrien. Riem, de boerentrien.”

„Je kan niet eens rijmen,” zegt Riemke.

Het is maar goed dat de schoolbel gaat, anders was het zeker op ruzie uitgelopen.

Hoofdstuk 4

MET OOM PAUL MEE

Het is woensdagmiddag. Oom Paul heeft gebeld dat hij een praatje komt maken. Het is altijd feest als oom Paul komt. Hij is ook schrijver, net als vader. Hij noemt vader ouwe boef en vader zegt schurk of stuk schoelje tegen hem. Dat klinkt verrukkelijk omdat je weet dat ze er beiden niets van menen.

Oom Paul brengt dikwijls bloemen voor moeder mee. Vader denkt daar nooit aan en iemand moet het tóch doen, zegt hij.

Nu zijn het narcissen in de knop. Het is heel spannend om in de winter narcissen te hebben. Je ziet de knoppen, die eerst geknikt aan de stelen zitten, zich oprichten en dan opengaan. Het zijn net gezichtjes die zeggen: Ziezo, daar zijn we weer, het wordt lente. Maar het is nog lang niet lente. Eerst heeft het een week geregend, het behang is van de muur gezakt, zo lekte het. Toen begon het plotseling te vriezen. En glad dat het was! Rissen mensen gingen op straat onderuit, je kon alleen op de been blijven als je je aan de hekjes vasthield. Je kon pas weer gewoon lopen toen de pekelauto langs was gekomen.

Nu ligt er sneeuw. Niet zo'n beetje, maar een dikke laag. Nergens zie je de grond meer. Een ouderwetse winter, zeggen vader en moeder.

Riemke en Bastiaan hebben nog nooit zo'n pak sneeuw gezien. In de vorige winters viel er wel eens een beetje, maar dat was altijd zo weer weggedood. Nu blijft de sneeuw liggen.

„Waar is Bink?” vragen de kinderen als oom alleen binnenkomt. Bink is de hond van oom Paul, hij mag altijd mee als oom Paul uitgaat. Dan zit hij naast zijn baas op de voorbank, net een dame in een dikke zwarte bontjas. Bink is een bouvier met een prachtige ruige vacht en glinsterende ogen.

„Hij is niet erg goed de laatste tijd,” zegt oom Paul. „En nu logeert hij een paar dagen bij de dierenarts. Die zal hem eens grondig onderzoeken.”

Oom Paul praat altijd over Bink of het een mens is.

„Wat zal het nu prachtig zijn bij die boerderij van jullie,” zegt hij

dan langs zijn neus weg.

De kinderen wachten niet eens af wat hij verder zal zeggen. „Ja, ja!” roepen ze. „Laten we dat doen. Hoi! Hoi!”

Oom Paul kijkt quasi-onschuldig. „Wat bedoelen jullie? Ik wilde alleen maar zeggen dat het mooi zal staan, sneeuw op een boerderij. We moeten er later maar eens naar toe, maar niet nu, hoe komen jullie erbij?”

„Ja, ja, wel nu!”

„Als je niets beters te doen hebt, Paul,” zegt vader.

„Ik kan nu toch niet met mijn beste vriend wandelen,” zegt oom Paul quasi-verdrietig.

Ze moeten allemaal de laarzen aan, want reken maar dat de sneeuw kniehoog ligt in Berkenbosch.

Het is een daverend plan en het wordt een verrukkelijke tocht. De hele wereld is wit. Nu kunnen ze met recht het versje zingen dat ze die morgen op school geleerd hebben.

't Is vandaag de witte wereld,
Huis en schuur en boom en dak,
Alles is nu weggedoken
In het witte winterpak.
Ik alleen loop blauw en bont
Van de koude hier in 't rond,
Langs de witbesneeuwde grond,
Langs de witbesneeuwde grond.

Zo ver je kunt zien is alles wit. Alleen de weilanden hebben hier en daar grauwe plekken, dat zijn de schapen en de pony's.

„Wel zielig, zo in de sneeuw,” vindt Riemke, maar oom Paul lacht haar uit, daar is niets zieligs aan. Pony's krabben net zolang op de grond tot ze gras te pakken hebben. En koud hebben ze het ook niet. In de herfst verandert hun vacht, die wordt dikker. Dan krijgen ze hun winterjas aan.

Oom Paul stopt even. Allemaal uitstappen om naar de pony's te kijken. Die komen al naar het hek toe gedraafd als ze de mensen zien. Ze denken zeker dat er wat te eten valt, ze snuffelen nieuwsgierig aan de jassen en de broekzakken. Wat jammer dat ze geen suikerklontjes bij zich hebben of oud brood.

„Een volgende keer neem ik wat voor jullie mee,” belooft moeder.

Dan rijden ze weer verder en al na een half uur zijn ze in het dorp. Het ziet er heel anders uit dan in de zomer. Alle huizen met sneeuw bedekt, de mensen hebben straatjes gegraven van hun huis naar de weg, aan weerskanten liggen wallen van sneeuw. Ze komen langs de camping. Het bord aan de ingang is scheefgezakt. Noch van het zwembad, noch van de glijbaan zie je iets. Je kunt je gewoon niet voorstellen dat hier 's zomers allemaal jongens en meisjes met zwembroeken en bikini's lopen. Met zwembanden en badtassen. Er zijn wel kinderen buiten, maar die hebben dikke jassen aan en mutsen over de oren. Ze glijden op sleetjes van het kerkpad naar beneden. De kerk van Berkenbosch staat op een hoogte. Zij ziet er erg oud uit, er mist een stuk van de torenspits. Elke keer als de jongens beneden zijn zeulen ze hun slee weer naar boven en dan roets... gaan ze weer. Er zijn jongens die bij gebrek aan een slee eenvoudig op een plank of een kistje zitten. Dat gaat ook best en wie niet sterk is moet slim zijn.

Lang nemen ze geen tijd om naar de kinderen te kijken, ze hebben zelfs geen zin om mee te doen. Ze zullen immers voor het eerst hun eigen boerderij zien?

Hoofdstuk 5

EEN BEETJE FIJN EN EEN BEETJE NAAR

De boerin is thuis. Ze komt al naar de voordeur om open te doen. Haar poes wandelt dicht naast haar, het kopje tegen haar rok gedrukt.

„Ik had jullie al half en half verwacht,” zegt ze. „Ik dacht, het is woensdagmiddag, de scholen zijn vrij. De stadse familie kon best eens komen.”

Bedrijvig vraagt ze iedereen vlug binnen te komen, anders loopt alle warmte de deur uit.

„Ik had al een schoon kleedje in mijn kopjesblad gelegd,” zegt ze.

„Dat doe ik altijd als er visite komt.”

Riemke kijkt eens in het rond. De kamer is precies als van de zomer, alleen brandt er nu een kachel. Dat is gezellig. Naast de kachel ligt een kussen voor de poes.

Ze moet even naar het spinnewiel kijken. Aan welke naald zou Doornroosje zich geprikt hebben? denkt ze.

Iedereen krijgt thee met een kandijkklont. Als vrouw Jans er de hete thee op giet knappen de klonten.

„Hoe heet de poes?” vraagt Riemke. Ze aait haar over haar zachte rug, zij begint meteen te spinnen. De poes spint wel en het spinnewiel niet, denkt ze.

De boerin zegt dat de poes geen naam heeft. Alleen maar poes.

„Wat jij poekepoek?”

Er is ook een vogeltje. Zijn kooi hangt voor het raam, hij zit op een stokje ineengedoken. „Maar hij kan prachtig zingen,” vertelt de boerin. „Als ik de radio aan heb of als ik stofzuig. Dan zingt hij het hoogste lied. Hè pietepiet?”

Raar is dat, als de boerin naar het vogeltje kijkt is ze blij. Maar als ze naar de poes kijkt is ze verdrietig. Hoe zou dat komen?

„Dat zal ik je vertellen, mijn hartje. Jullie komen in dit huis te wonen en voor die tijd ga ik verhuizen. Maar in het huis waar ik naar toe ga, daar mogen de mensen geen poezen of honden hebben. Wel een vogeltje, gelukkig wel. Maar de poes mag ik niet meenemen.”

„Wat gemeen,” valt Riemke uit. „Als je toch bij elkaar hoort. Je kunt een poes toch niet . . . toch niet . . . net als een versleten ding . . . met de vuilnisman meegeven?”

Die Riemke. De oude vrouw lacht een beetje om haar. „Het is niet gemeen, hoor,” zegt ze. „Wel jammer, maar het kan niet anders. Ik ga nu naar een huis waar enkel oude mensen wonen. Honden moeten uitgelaten worden en poezen moeten ook regelmatig naar buiten. Zolang je gezond bent kun je het wel doen, maar als je ziek wordt? Of als het slecht weer is en je er niet uit kunt? Ik begrijp het best, maar daarom vind ik het nog wel erg. Poes en ik zijn al zo lang samen. Ik zal haar erg missen en zij mij ook, hè poekepoek?”

„Wat gelukkig dat het vogeltje wel mee mag,” zegt Riemke.

„Nou, dat zeg je goed. Ik ben er ook erg blij om. Hè pietepiet, jij houdt de vrouw wel gezelschap.”

Het vogeltje fladdert wat heen en weer, dan begint het luid te zingen. Je kunt zien dat het blij is.

„Vindt u het fijn om te verhuizen?” vraagt Riemke als iedereen zijn thee heeft opgedronken en vader en moeder met oom Paul even door het huis lopen. Ze knabbelt het restje van haar suikerklont op. Mmmm.

„Ach mijn hartje, wat zal ik zeggen.” De boerin zucht en lacht tegelijk. „Dat weet ik eigenlijk niet. Hoe vind jij het zelf?”

„Een beetje fijn en een beetje naar,” antwoordt Riemke. „Echt ook wel naar, want nu heb ik een vriendinnetje, ze heet Toosje, en die blijft natuurlijk in de stad wonen.”

„Ja, die zul je missen, dat begrijp ik. Maar je krijgt hier ook wel weer leuke buurtjes. Bij de familie Krijger, daar met dat rode dak . . .” Ze wijst naar buiten. „Mis, er is geen rood dak te zien, alles is wit. Maar daar wonen ze. Het zijn Indische mensen, maar lief, hoor, erg lief. Ze hebben daar een heleboel kinderen en er is vast wel eentje van jouw leeftijd bij. Je krijgt hier wel nieuwe vriendinnetjes, al vergeet je de oude niet. En zo is het ook met mij, ik krijg een nieuw huis, maar mijn oude vergeet ik niet. En ik ben blij dat jullie hier komen wonen.”

Uit een kastje met glazen deurtjes en bontgeschilderde bloemen op het hout, neemt ze een trommeltje met koekjes. „Tjonge jonge, zoveel heb ik in jaren niet achter elkaar gepraat.”

„Is alles in orde met het tehuis?” vraagt moeder als ze weer in de

kamer is. „Het is hier niet ver vandaan, u moet maar dikwijls bij ons komen, zo vaak als u wilt. Dan kunt u op uw eigen plekje bij het raam zitten uit te kijken, wat jij Riemke?”

„O ja,” zegt Riemke, „dan is het net of wij een grootmoeder hebben. Eigenlijk zou ik best willen dat u onze grootmoeder was. Wilt u dat wel worden? Bijna alle kinderen hebben grootvaders en grootmoeders, wij niet.” Ze vindt het zelf een heel goed idee. De oude boerin lacht en schudt haar hoofd. Dan knikt ze. „Wat zo'n kleine kriel niet bedenken kan.”

„Nou?” dringt Riemke aan. „Ik meen het, hoor.”

„Ik zou het best willen. De meeste oude mensen hebben kinderen en kleinkinderen. Ik niet. Maar wat zal je grote broer ervan zeggen? Hij moet het ook willen, het moet met algemene stemmen, zal ik maar zeggen.”

Bastiaan vindt het best.

„Voorstel aangenomen,” zegt moeder.

„Hoe wilt u genoemd worden? Grootmoeder? Of oma? Beppe? Of grootmoeke?”

Grootmoeke, ja, dat klinkt fijn en zo is het dan afgesproken. In het begin vergissen de kinderen zich nog wel eens, maar het went al gauw.

„Waar is het geitje, grootmoeke?”

„Geiten kunnen 's winters niet buiten blijven,” vertelt de oude boerin, „daarom is het geitje bij een boer aan de andere kant van het dorp tot het weer voorjaar wordt.”

„Overwintering op Nova Zembla,” zegt Bastiaan.

Riemke mag ook even mee om het huis te bekijken en vader wijst haar welk kamertje van haar zal worden. Boven aan de achterzijde van het huis. Brr, wat is het daar ijzig koud, de bloemen staan er dik op de ramen. Waaiers van ijs.

Als vader en moeder nog wat met grootmoeke te bespreken hebben neemt oom Paul de kinderen mee naar buiten. Even sneeuwballen gooien. Wat is het allemaal heerlijk, de wereld is een sneeuwfeest.

Hoofdstuk 6

DE NIEUWE BUURTJES

Voor het huis naast de boerderij zijn kinderen bezig een sneeuwhut te maken. Ze hebben al een enorme hoop sneeuw tegen het huis geschept.

Als ze Bastiaan en Riemke zien stoppen ze even. „Zijn jullie de nieuwe kinderen van hiernaast!?” roepen ze.

„Ja,” zegt Bastiaan. „Ik ben Bastiaan.”

„En ik Riemke,” zegt Riemke. „Hoe heten jullie?”

„Wij zijn de Krijgertjes,” zegt een van de kinderen, een jongen van ongeveer tien. „En zeg nu niet dat we dan zeker altijd krijgertje spelen, want dat mopje heeft al een baard, weet je.”

„O, ik ken dat,” grinnikt Bastiaan. „Wij heten Van der Pas en er zijn altijd lolligerds die dan zeggen dat we op moeten passen, pas op de plaats houden . . .”

„. . . en nooit iets doen wat niet te pas komt,” vult Riemke het rijtje aan.

Oom Paul ziet dat de kinderen gezelschap hebben gevonden en gaat naar de benzinepomp om zijn tank te laten vullen.

Het is een heel werk, zo'n sneeuwhut. Als hij hoog genoeg is kun je beginnen hem uit te hollen en de sneeuw die dan vrij komt gebruik je weer voor bovenop.

„Jullie kunnen wel meedoen.”

Dat wil Riemke wel. Eigenlijk vindt Bastiaan zich te oud voor zoiets, maar als hij ziet dat er nog een jongen van zijn leeftijd druk in de weer is pakt hij ook een schep.

Die jongen heet Frans. „Hoe oud ben jij?” wil Bastiaan weten, „ik ben veertien.”

„Ik ook.”

De anderen vertellen nu ook hoe ze heten en hoe oud ze zijn. Piet is twaalf, Nannie acht, Reinder zes. En ze hebben nog meer kinderen, Nelleke van vier en Geert van twee.

„Lieve help,” zucht Riemke, „hoe houden jullie ze uit elkaar.”

„Vergeet Jantien niet,” zegt Frans. „Daar is ze.” Ze wijzen allemaal naar een meisje dat verderop bij een schuurtje staat.

„Jantien is tien.”

„Volgend jaar heet ik Janelf!” roept het meisje. „Zeg, ik heb een winkeltje! Kom je een ijsslolly bij me kopen?”

Zij is dus even oud als ik, denkt Riemke. Maar ze is veel kleiner. Eigenlijk zijn alle nieuwe buurkinderen klein voor hun leeftijd. Die Frans en Bastiaan schelen wel een hoofd.

Ze gaat naar het meisje toe. „Dag. Ik ben Riemke en ik ben ook tien.”

„Leuke naam, zeg. Ik ken niemand die Rriemke heet.”

Grappig zoals het meisje de r zegt, net of die uit haar mond rolt.

„Jullie komen naast ons wonen, hè? Vrouw Jans heeft het al verteld. Zijn jullie christelijk of openbaar?”

„Christelijk natuurlijk,” antwoordt Riemke.

„Natuurlijk is naakt,” zegt het meisje. Ze moet zelf om haar mopje lachen.

Wat heeft ze prachtige witte tanden, denkt Riemke. Of zou dat zo lijken omdat haar gezicht bruin is?

Even staan ze tegenover elkaar. Allebei denken ze: Zou dat nu mijn vriendinnetje worden? Zij is tien, net als ik.

„Zo,” zegt Jantien dan ineens, ”nu hebben we elkaar lang genoeg besnuffeld. Wil je een lekkere ijsslolly, ja of nee? Ze kosten niks, ze groeien hier voor nop in mijn winkeltje.”

Ze wijst naar de rand van het rieten dak van de schuur. Een lange rij dunne en dikke ijspegels naast elkaar. Zo mooi en kristalhelder, dat ze wel door een kunstenaar gemaakt konden zijn. Vroeger op school heeft Riemke eens een glasblazer gezien. Die blies met bolle wangen glas door een pijp. Net zo mooi.

„Wat wil je, een dikke of een dunne?”

„Een dikke.”

„Heberd! Wijs maar een aan.”

Riemke zoekt een prachtige pegel uit en Jantien breekt hem voor haar af. Pieng.

Voor zichzelf knapt ze ook eentje af. Pieng. Dan lopen ze samen naar de weg, ze likken aan de lolly's of het hartje zomer was.

Jantien zegt: „Ik vind het wel fijn dat jullie komen, maar toch . . .”

„Wat dan?”

Na even aarzelen zegt Jantien dan: „Toch niet helemaal fijn, want dan gaat vrouw Jans weg. En haar poes, en de geit. En, ja,

weet ik wie nog meer. Maar dan wordt het wel leeg. En vrouw Jans noemt mij altijd . . . ach nee, dat zeg ik je maar niet.”

„Ze noemt mij . . .” begint Riemke. „Van de zomer noemde ze mij . . .”

„Mijn hartje!!” roepen ze dan tegelijk uit. En ze gieren van het lachen.

De hut schiet goed op, je kunt er al in kruipen. Jantien en Riemke helpen ook nog mee. Ze halen een kleedje om straks in het huis te leggen. En Jantien heeft een stompje kaars. Als de hut klaar is steken ze dat aan, want binnen is het aardedonker.

Jammer, vader komt zeggen dat het tijd is om te vertrekken.

„We bewaren de hut wel tot jullie weerkomen,” zegt Jantien.

„En als het dan gaat dooien?”

„Dan zetten we hem in de diepvries. Oké?”

Jantien heeft een gezicht of ze altijd grapjes maakt en plezier heeft.

Als ze al ingestapt zijn zegt Riemke dat ze het zo zielig voor de boerin vindt, voor grootmoeke bedoelt ze, dat ze haar poes niet mee mag nemen als ze verhuist.

„Mag de poes niet bij ons blijven wonen? Ik zal haar wel uitlaten.”

Bastiaan lacht haar weer eens uit. „Een kat hoeft je nooit uit te laten. Wou je er soms mee gaan wandelen met een riempje om haar hals?”

„Bemoei je er niet mee,” bitst Riemke. „Ik vraag toch gewoon wat?”

Ze overleggen het even met elkaar, eigenlijk is het een heel goed plannetje. Als Riemke belooft dat zij goed voor de poes zal zorgen.

„En als het maar niet betekent dat ik dan geen hond krijg.”

„Dat zullen we bij een notaris vast laten leggen,” bromt vader.

Riemke moet het maar meteen binnen gaan vertellen. Ze holt het paadje naar de boerderij af. Vrouw Jans zit alweer voor het raam.

„Grootmoeke!” roept ze. „Grootmoeke!” Ze loopt zo maar naar binnen en vergeet de sneeuw van haar schoenen te vegen.

„Wat is er, mijn hartje?”

„Als u gaat verhuizen mag de poes bij ons blijven wonen! En als u dan bij ons komt kunt u haar zien en aaien.”

Ze is benieuwd wat de oude vrouw zal zeggen, maar als ze ziet dat er tranen in haar ogen komen rent ze gauw terug naar de auto. Oude mensen die huilen vindt ze eng.

Dan rijden ze weg. Grootmoeke staat met de poes op de arm voor het raam. Iedereen zwaait.

De Krijgertjes ook. Riemke kruipt dicht tegen moeder aan. Wat fijn dat ze nu al kinderen kennen. Net of ze er al een beetje bij horen.

Hoofdstuk 7

HET VOGELBADJE

Het lijkt wel of er geen eind aan de winter komt. Het blijft maar vriezen en sneeuwen, je ziet bijna meer pekelauto's dan gewone. De kinderen hebben al zoveel sneeuwpoppen gemaakt en zoveel glijbanen, dat ze het niet eens meer leuk vinden. Ze willen zo langzamerhand wel weer eens touwtjespringen of knikkeren.

Er is nog een wedstrijd geweest in het maken van sneeuwfiguren. Dat was enig. Op een vrijdagmiddag kregen ze op school allemaal een papier waarop stond wat je moest doen. Voor je huis of op je balkon moest je een figuur maken van sneeuw, eigenlijk net als kleien op handenarbeid, maar dan in het groot. Je kon er de hele zaterdag aan werken en dan kwam er een jury bij de huizen langs om de mooiste uit te zoeken. Die kreeg een prijs.

Riemke heeft ook meegedaan. Ze heeft aldoor naar een plaatje uit een van vaders boeken gekeken, Pricken de poolhond. Die hoorde bij sneeuw, vond ze. En hij werd echt goed. Toen hij klaar was heeft vader er een foto van gemaakt. Voor later, om nog eens naar te kijken.

De mijnheer en mevrouw van de jury hebben Pricken aan alle kanten bekeken, Riemke kon bijna niet ademen van de spanning. En warempel, ze kreeg een derde prijs. Een grote doos kleurpotloden, zesendertig naast elkaar in een blikken doos. Alle kleuren, zelfs zilver en goud. En ze mocht een bordje naast de poolhond zetten met „derde prijs” erop.

Van Pricken is nu niets meer over dan een vieze hoop sneeuw. In maart rekent Bastiaan uit dat de winter nu niet lang meer kan duren, maart is immers de lentemaand. Maar vader zegt dat de natuur zich soms niets van de kalender aantrekt. Hij is eens door een dorp gekomen met een vaart. Daar was een huis met een gevelsteen en daarop stond te lezen:

De eenentwintigste maart
reed men met arreslee en paard
Over deze vaart.

Op de lentedag dus.

Een arreslee? Riemke heeft nog nooit een arreslee gezien.

„Elk mens moet in zijn leven eenmaal in een arreslee hebben gezeten,” zegt oom Paul, die net die dag bij hen is.

Riemke durft het bijna niet te geloven, maar tegelijk weet ze dat oom Paul zo iets niet voor niets zegt.

„Meent u dat?” Ze gaat op de vloer zitten, haar hoofd tegen zijn broekspijp.

„Ja, wis en zeker meen ik dat. Elk mens moet alles een keer beleven wat er te beleven valt. Een keer in het reuzenrad, een keer in een rondvaartboot of met een ballon door de lucht.”

„En een keertje in een arreslee?” vraagt Riemke hoopvol.

Oom Paul knikt. Dat bedoelt hij. Maar hoe kan dat? Hij trekt zijn schouders op. Rondvaartboten zijn wel te vinden. En een reuzenrad ook wel. Maar een ballon of een arreslee, dat wordt moeilijk.

„O, ik dacht misschien . . .”

„Jij dacht misschien? Aha. Jij dacht, die oom Paul versiert het wel. Jaja.”

Meer zegt hij niet. Maar als het weer woensdag is, precies een week later . . .

Riemke wil naar een vriendinnetje gaan om televisie te kijken. Bastiaan moet naar de leeszaal om boeken te ruilen.

„Ik zou graag zien dat jullie nog een halfuurtje thuis bleven,” zegt moeder. Ze staat voor het aanrecht groente schoon te maken voor de erwtensoep van 's avonds.

„Waarom?” Riemke is ongeduldig, de uitzending begint om twee uur.

Bastiaan moppert dat hij vroeg naar de uitlening wil, later op de middag is het stikdruk en dan zijn de mooiste boeken eruit.

„Een kwartiertje dan,” zegt moeder. De hele keuken ruikt al naar uien en knollen.

„Wat een gezeur,” zegt Bastiaan nijdig.

„Wat is een gezeur?” Eensklaps verschijnt het hoofd van oom Paul om de hoek van de deur. „Zeg het maar rustig als je niet mee wilt. O, toch wel? Nu, dan warm aankleden. Mutsen, sjaals en wat dies meer zij. Hella, wat ruikt het hier uiterst!”

De t.v. is opeens niet belangrijk meer, de leeszaal kan wachten. Vader heeft geweten dat oom Paul zou komen, denken de

kinderen, want hij staat al klaar. Hij heeft een bontmuts met kleppen over de oren.

„Waar gaan we naar toe?” vraagt moeder. „Vader ziet eruit of hij naar de noordpool gaat.”

„Waar willen jullie naar toe?”

Moeder mag het zeggen. Zij kijkt naar de lucht die helderblauw is zonder een enkel wolkje. De zon blikkert voorjaarsachtig op de daken, waar al lang de sneeuw afgezakt is. Het vriest nog wel en toch zit de lente in de lucht, denkt ze. „Ik zou best even naar het nieuwe huis willen.”

Moeder met haar nieuwe huis. Hun oude huis is nog nieuwer dan het nieuwe. Het nieuwe is een oud huis. Wel ingewikkeld.

„Jullie weten best wat ik bedoel,” verweert moeder zich.

Ze kennen de weg naar het dorp al op een duimpje. Eerst langs een dorp, waar de toren een eindje van de kerk af staat, dan langs een dorp dat helemaal geen toren heeft. Wel een vreemd bouwsel op het kerkhof. Een afdak met daaronder grote luidklokken. Dat is een klokkestoel, legt vader uit. Die luiden voordat de kerk begint en bij begrafenissen.

In hun dorp zijn niet veel kinderen buiten. Van de sneeuwhut is niets over dan een grauwe berg.

„Kijk, kijk, grootmoeke is buiten!” roept Riemke.

„Zwaai maar naar haar.”

„Gaan we dan niet naar haar toe?”

Moeder zegt dat dat niet elke keer kan. Ze kunnen niet steeds met een hele volkssam bij haar binnenvallen.

Oom Paul parkeert de auto bij het hek van de kerk. „Hier heb ik afgesproken,” zegt hij en hij kijkt op zijn horloge. „We zijn schitterend op tijd, nog vijf minuten.”

Riemke vindt dat hij akelig geheimzinnig doet, maar ze vraagt niet verder. In vijf minuten kan ze nog net even naar grootmoeke lopen.

„Dag!” roept ze al van ver.

Wat ziet grootmoeke er vreemd uit. Ze heeft al haar haar onder een zwarte muts gestopt en die muts ver over de oren getrokken. Pff, wat een gekke jas heeft ze aan, een oude soldatenjas met glimmende koperen knopen. Hij hangt bijna op de grond. Haar gele klompen piepen er nog net onderuit.

„Ben jij dat, Riemke? Kom je me helpen?”

„Was het maar waar,” zegt Riemke en ze huppelt over het tuinpad. „Nee, we moeten zo weer weg. Wat doet u, grootmoeke?”

Grootmoeke heeft een houten bakje in de hand, er zitten zaadjes in en zonnepitten. Voor de vogels. Die hebben het hard te verduren deze winter.

„Kijk, ze weten al dat ik iets voor ze heb, ze zitten al te wachten.”

„Waarom brengt u het zo ver achter in de tuin? Brr, ik zou het gauw op het stoepje gooien en dan weer in huis gaan.”

„Domoor. Als ik het dichterbij strooi komen alleen de mussen erop af. Niet dat ik die niets gun, hoor, maar het zijn brutale apen

en als zij er zijn komen de andere vogels niet. Daarom heb ik een vast voederplekje, ik breng alles naar het vogelbadje.”

Riemke ziet nergens een vogelbadje. Ze wandelt met grootmoeke mee over het platgetreden pad. Voorbij de meidoornstruiken, die zwart en kaal zijn. Achter in de tuin is een hek. Als je daarover gaat kom je bij een sloot. Die is dichtgevroren.

Een hek, een sloot, maar nergens een vogelbadje te ontdekken. Wel een paar piepkleine vogeltjes, die met hun snaveltjes in de grond woelen. Ze zijn heel mooi, zulke vogeltjes zie je in de stad niet. Hun borstjes glanzen rozerood, ze hebben een eigenwijze streep boven de ogen. Net of die er met een potlood is opgetekend, zoals de juf op school doet, een boogje boven ieder oog.

Als de vogeltjes grootmoeke zien, vliegen ze weg. In de struiken gaan ze zitten wachten. Even kwetteren ze ongeduldig, dan zijn ze stil.

Grootmoeke schopt met haar klomp tegen een bult sneeuw. „Dat is het vogelbadje,” zegt ze. „In de zomer zorg ik dat er altijd water in staat. Dan wassen de vogels zich. Zul jij er ook voor zorgen als je in mijn huis . . . ik bedoel in dit huis woont?”

Dat belooft Riemke. „Maar waarom hebt u er nu geen water in? Hoeven ze zich nu soms niet te wassen? Ik wel, hoor.”

„Je bent me een dom kind, hoor. Hoe kan dat nou?”

„Gewoon de sneeuw eruit scheppen en er water in gieten.”

Grootmoeke schudt haar hoofd. „En als het water dan bevriest? Stel je voor dat hun vleugeltjes in het ijs vastvriezen.”

Daar heeft Riemke niet aan gedacht. Grootmoeke geeft haar ook een handjevol graankorrels en dan strooien ze allebei het voer uit.

„De rakkers, kijk ze daar nu eens stil zitten, ze doen net of ze niets gezien hebben, maar let eens op . . .”

Nauwelijks zijn grootmoeke en Riemke een eindje bij de voederplaats vandaan of ritss . . . daar strijken ze allemaal neer. Merels en mussen, mezen en vliegenvangers. Het is een gepik van belang.

„Kom nu maar gauw mee in de warmte, mijn hartje.”

Dan . . . wat is dat voor een fijn geluidje? Het komt niet van de vogels . . . grootmoeke doet het ook niet . . .

„Wat hoor ik?” vraagt Riemke met grote ogen.

Over haar bril heen kijkt grootmoeke naar de straatweg. „O,” zegt ze. „Dat is mijnheer Dikema met zijn slee.”

Net of Riemke weet wie mijnheer Dikema is. En een mijnheer op een slee? Dat gelooft ze niet. Slecën zijn voor kinderen.

Ze wil nog iets vragen, maar daar krijgt ze geen kans meer voor. Vader staat ineens naast haar, hij slaat een arm om haar heen en trekt haar mee. „Het is tijd,” zegt hij. „Grootmoeke, mag ik mijn dochter meenemen?”

Grootmoeke gaat naar binnen. Ze doet haar alpinopetje af en zwaait ermee. Riemke begrijpt er niets van, maar ze loopt gewoon met vader mee, haar pink om zijn pink. En als ze om de hoek van het huis zijn gekomen weet ze dat er alweer iets enorm fijns gaat gebeuren. Ze ziet iets wat ze nog nooit in het echt heeft gezien. Het moet een arreslee zijn.

Hoofdstuk 8

DE SLEDEVAART

Wat zei oom Paul ook weer? Alle mensen moesten eigenlijk alles één keer beleven. In een ballon, in een arreslee!

Het lijkt wel een open koets op grote schaatsen. En het paard dat ervoor is gespannen lijkt een paard uit een sprookje. Heel donkerbruin is hij, tegen het wit van de sneeuw lijkt hij bijna pikzwart en hij glanst of hij met schoensmeer gepoetst is. Op zijn hals heeft hij een pluim, Riemke ziet glinsterende bellen. Die maken het geluid dat zij hoorde. Als het paard zijn hoofd schudt is de lucht vol zilveren geluiden. Prachtig is dat. Zo zuiver, dat je er bijna van gaat fluisteren.

Het paard heeft een geruite deken over zijn rug. De mijnheer die bij hem staat vouwt de deken op als hij vader en Riemke aan ziet komen. Hij legt hem op een klein bankje achter in de slee.

„Aha,” zegt hij, „daar hebben we onze laatste passagier. Jij bent vast en zeker Riemke.”

Riemke knikt.

„Een mooie naam heb jij, Riemke.”

Daar krijgt Riemke een kleur van. Dat heeft nog nooit iemand tegen haar gezegd. Veel meisjes op school hebben vreemde namen, net of ze uit het buitenland komen of alleen in boeken bestaan. Ninotchka. En Angélique.

Er is pas een nieuw meisje op school gekomen dat Felicieenne heet. Dat zei meester tenminste toen hij haar naam voor het eerst oplas. Iedereen zei: „Oh, wat een mooie naam!”

„Ik vind het een nare naam,” zei het meisje meteen. „Ik word altijd Liesje genoemd. Veel fijner.”

Riemke vond het wel prettig dat er niet nog zo'n deftige naam bij kwam. Liesje en Riemke, dat leek wel een beetje op elkaar.

„En ik ben Dikema en dat is mijn brave Ringo. Als iedereen nu instapt zal hij ons door de witte wereld trekken.” Hij klopt het paard op de hals.

Instappen? Riemke kijkt naar dat ene kleine bankje achterin. Er is helemaal geen plaats voor zoveel mensen. En dan . . . één paard

kan toch niet al die mensen trekken?

„Wel twee keer zoveel,” verzekert mijnheer Dikema haar. „Mag ik je helpen, jongedame?”

Heel galant steekt hij een hand naar haar uit en of ze een echte dame is, zo helpt hij haar instappen. Riemke heeft nog nooit een man gezien zoals hij. Hij is heel groot, zijn blonde haar komt onder een bontmuts vandaan. En hij heeft wenkbrauwen als borstels. Tussen zijn neus en lippen prijkt een pracht van een snor, waarvan de punten vrolijk omhoog gedraaid zijn.

„Hoe hard kan hij?” vraagt Bastiaan.

„Zeg eens even . . . dadelijk vraag je me nog of hij op benzine loopt of op diesel. Het is geen auto, hoor, en erg hoge snelheden haalt hij niet. Maar mijn Ringo loopt op hooi en haver en op goede woorden. Hoe vriendelijker de mensen zijn, hoe vrolijker hij ze trekt.”

Hij kriebelt het paard boven de neusgaten, dan hinnikt het van plezier.

Het wordt wel passen en meten. Moeder en Riemke moeten naast elkaar op het bankje. Eigenlijk is het veel te smal, maar als ze zich beiden een beetje dun maken gaat het net.

Vader en oom Paul krijgen aan weerskanten op het ijzer een plaats. Hun schoenen zijn vlak bij de grond. Op de houten zijpanelen van de slee, die kleurig beschilderd zijn met bonte bloemen, zijn handgrepen. Die moeten vader en oom Paul vasthouden, zegt mijnheer Dikema.

Bastiaan krijgt het fijnste plekje. Hij mag achterop staan, naast mijnheer Dikema.

„Houd jij de leidsels even vast?” vraagt die. „Maar nog niet aantrekken, want dan denkt Ringo dat hij moet gaan lopen.”

Bastiaan voelt zich geweldig. Dit is nog eens wat anders dan naast oom Paul in de auto, al is dat natuurlijk ook altijd machtig. Maar een levend paard aan de leidsels houden is niet te vergelijken met het starten van een motor.

Mijnheer Dikema vraagt of iedereen goed zit. Zelfs vader en oom Paul zeggen „ja” en die zitten helemaal niet.

Moeder en Riemke krijgen een fel gekleurde lapjesdeken over de knieën. „De arredeken,” zegt mijnheer Dikema, „die heeft mijn vrouw gebreid.”

Riemke zou hem best even willen bekijken, al die kleuren, maar

ze heeft gewoon geen tijd. Er zijn zo verschrikkelijk veel andere dingen. De glinsterende bellen, de wapperende pluim. En ze moet naar grootmoeke zwaaien, die met de poes voor het raam staat. „Toe maar Bastiaan,” zegt mijnheer Dikema. „Een heel klein rukje.”

Bastiaan doet heel voorzichtig wat hem gezegd wordt, het zweet staat hem in de handen. Zal het paard gehoorzamen?

Niemand zegt een woord. Dan ineens beweegt het paard even zijn hoofd omhoog, net of hij zeggen wil dat hij het begrepen heeft.

Zonder geluid . . . alleen met een zacht bellengerinkel . . . glijdt de slee vooruit. Eerst met kleine schokjes, dan al meteen met een flinke vaart. De koperen bellen fonkelen in het zonlicht, bij elke stap van Ringo rinkinken ze.

Nu neemt mijnheer Dikema de teugels over. Ze gaan van de grote weg af, hij weet weggetjes te vinden zonder verkeer. Daar ligt nog genoeg sneeuw, daar komen geen pekelauto's de zaak bederven. Op de daken van de boerderijen ligt ook nog sneeuw en voor de huizen staan nog sneeuwpoppen. De meeste wel wat uitgezakt, of ze hebben hun kop verloren.

Haha, daar staat nog een pracht-exemplaar. Hij heeft een bezem onder zijn arm, een oude hoge hoed op en zijn neus is een wortel. Zijn ogen zijn zwarte steentjes. Oom Paul lacht: „Wij gebruikten vroeger stukjes steenkool, maar de kinderen van nu weten geloof ik niet eens wat steenkool is.”

Onder de warme lapjesdeken knijpt Riemke moeder even in de arm. „Fijn hè?”

„Nou,” zegt moeder en ze knijpt terug. Haar hele gezicht lacht. Als moeder lacht word je helemaal gelukkig. Haar ogen kunnen twinkelen als sterren, haar mondhoeken gaan omhoog en haar neus krult. Alles aan moeder doet mee als zij lacht.

Vader trekt aan de bol van haar muts. „Ik weet iemand die het wel naar de zin heeft,” zegt hij.

„Ik weet een hele familie,” lacht Riemke.

„Plus een oom dan zeker?” vraagt oom Paul.

„Een oom is toch zeker ook familie?”

„Plus een man en een paard dan,” zegt mijnheer Dikema. „Kijk maar eens naar Ringo. Je ziet dat hij hier plezier in heeft. Stapvoets, maar niet sullig. Let maar eens op zijn voorbenen, bij

elke stap trekt hij ze ijdel omhoog.”

Het is waar. Zijn hoeven ploffen in de sneeuw, die knistert onder de ijzers. Uit zijn neusgaten zie je zijn adem in de koude lucht.

„Wordt hij nooit moe?” vraagt Bastiaan. „Hoeveel kilo wegen wij wel niet met elkaar?”

„Nee hoor, hij is oersterk. Niet voor niets zeggen de mensen dat iemand zo sterk is als een paard en dan is de kracht van een mens heel nietig vergeleken bij die van een paard. En dan, een slee is een heel licht voertuig, ze weegt bijna niets. Ringo is een ploeg gewend, dat scheelt nogal wat.”

Riemke zegt niet veel. Zij zou willen dat er geen eind kwam aan de tocht. Aan de sledevaart, zegt mijnheer Dikema.

Hoofdstuk 9

RIEMKE TWEE

Naast de weg loopt een man met een hond. Als hij de bellen van de arreslee hoort blijft hij staan. Hij tikt met een vinger tegen de rand van de grote hoed die hij draagt. „Goeiemiddag!” groet hij. „Goeiemiddag Aldert!” roept mijnheer Dikema en hij houdt Ringo een beetje in. „Hoe gaat het?”

„Prima! Ik mag niet mopperen. Al zeven lammen!”

Riemke spitst haar oren. Lammeren in de winter? Dat is zeker een grapje van die man.

„Zozo, dat is mooi,” zegt mijnheer Dikema. „Zeg Aldert, kan het paard bij jou even drinken?”

„Altoos. Rijd maar naar de kooi. Ik zou juist het hele spul weer binnenhalen, het wordt een koude nacht. En misschien willen de jongelui het kleingoed even zien?”

Nu, dat hoeft hij niet tweemaal te zeggen. Vandaag volgt het ene feest op het andere, zo lijkt het wel. Eerst arren en nu nog in een schaapskooi lammetjes bekijken.

Aldert is de schaapherder van het dorp. Al twaalf jaar verzorgt hij dag in dag uit een kudde schapen. 's Zomers dwaalt hij ermee over de hei, dan blijven ze ook 's nachts buiten. „Maar in de winter haal ik ze tegen de avond in het schapeschot.”

Hij grinnikt een beetje om het vragende gezicht van Bastiaan. „Ja mannechien, ik ben een ouwe man en ik gebruik nog ouwe woorden. Jullie noemen mij een schaapherder, ik zeg dat ik een scheper ben. En wat nu een schaapskooi heet is voor mij altoos nog een schapeschot. Dat klinkt beter. In een kooi zit iemand gevangen, in een schot vindt hij beschutting, snappie?”

Als ze allemaal uitgestapt zijn vertelt de schaapherder iets van zijn kudde. „Er zijn mensen die hun dieren de hele winter buiten laten. En dat kan ook wel, als je maar zorgt dat er een schuilplaats is bij slecht weer. Maar zoals ik het doe bevalt het mij beter. Het kleingoed wordt binnen geboren. Kom maar jongens.” Ze lopen achter de man aan, terwijl mijnheer Dikema bij een pomp een emmer vult voor Ringo. Bastiaan biedt nog aan om te

helpen, maar dat hoeft niet.

Door een smalle deur moeten ze naar binnen. „Stoot je hoofd niet!” waarschuwt de schaapherder, die ze zo maar Aldert mogen noemen. „Niks geen gemijnheer, niks geen onzin, gewoon Aldert, dat zeggen alle mensen in het dorp.”

Riemke voelt zich als een prinses in een sprookje. Binnen is het heerlijk warm. En wat veel schapen! Het lijkt wel of de schaapskooi geen bodem heeft, maar een vast tapijt van schapewol. Levende wol, die mekkert en blèrt.

Schapen, peinst ze, daar hoor je altijd van vertellen op school en op de zondagsschool. De gelijkenis van het verloren schaap, David die schapen hoedde, priesters die schapen offerden. En natuurlijk Jezus, de Goede Herder. Ze denkt aan het versje dat ze net geleerd hebben op de zondagsschool. Zij kende het zo goed, dat ze het aan de kleintjes mocht leren. En toen die de woorden kenden speelde zij de melodie mee op de blokfluit.

Hij zegt het alle kind'ren,
Hij vraagt het groot en klein.
„Wil jij mijn schaapje wezen,
„Mag ik jouw herder zijn?”
Kom dan tot Hem,
Kom dan tot Hem
En luister naar Zijn stem.

Ze is zo in gedachten, dat ze als vanzelf het versje neuriet. En ze schrikt op als de schaapherder plotseling zegt: „Heb jij wel eens een lam vastgehouden?”

Riemke schudt haar hoofd, nee, natuurlijk niet.

In een hoek van de schaapskooi is een hoek afgezet voor de oude schapen, die jongen hebben.

„Ga daar maar zitten,” zegt Aldert, „dan leg ik er eentje op je schoot.”

Riemke vindt het doodgriezelig. Een lam is veel groter dan ze dacht. Zijn pootjes zijn hard en bonkig. Maar als ze zijn zachte kruivige vachtje voelt en als het haar wang met zijn snuitje besnuffelt is ze niet bang meer. Haar ogen beginnen te stralen, ze heeft zich van haar leven nog nooit zo gelukkig gevoeld. Nou ja, toen vader thuiskwam natuurlijk, maar verder nooit.

„Wat is hij schattig,” zegt ze zacht.

„Bè-èè,” blaait het kleine lammetje en het klinkt of het zeggen wil: Nou, dat vind ik jou ook.

Dan neemt het zo onverwacht een sprong, dat Riemke ervan ondersteboven duikelt. Ze komt met haar handen in de schapepoepjes terecht. Wel vreselijk vies, maar moedig veegt ze haar handen af aan haar lange broek. De schaapherder helpt haar weer op de been.

„Hoe heet jij eigenlijk?” vraagt hij.

„Riemke,” zegt Riemke.

„Riemke. Zo?” Hij pakt het lammetje op. „Deze wolbal heeft nog geen naam. Van nu af heet hij Riemke Twee. Als jij het goed vindt tenminste.”

Stel je voor dat je zoiets niet goed zou vinden!

Aldert neemt van een plank een blik rode verf. Hij doopt een kwast in de verf en dan wenkt hij Riemke dichterbij. Vader en moeder kijken ook toe. En Bastiaan en oom Paul. Wat gaat er gebeuren?

„Zo, mien lammechien, nu word je gedoopt,” zegt Aldert. En hij verft een dikke rode stip zo maar op de rug van het lammetje. Vlak bij zijn staartje. „Nu heet je Riemke Twee.”

Zodra Aldert het loslaat rent het lam naar zijn moeder. Het begint dadelijk bij haar te drinken, zijn staartje zwiept heen en weer, een kort kwispelstaartje. Het is maar blij dat het avontuur met die kwast weer afgelopen is.

„En als jij nu van de zomer de kudde op de hei ziet, zie je zo wie Riemke Twee is,” zegt de schaapherder.

Riemke wordt helemaal bibberig. „O, dank u wel,” zegt ze. Ze zou liever op een andere manier bedanken, maar ze weet niet hoe. Het wordt al donker. Aldert moet als een haas de schapen binnenhalen. Gelukkig kennen ze zijn stem. Als hij in de deuropening staat en „Hoei,hoei” roept komen ze aangerend. En een enkele die het nog te druk heeft met het zoeken naar wat gras onder de sneeuw wordt door de hond opgespoord en naar binnen gedreven.

Dan is het tijd om naar huis te gaan. Ze geven Aldert allemaal een hand. Mijnheer Dikema moet voor de nacht thuis zijn, hij heeft geen lantaarn aan de slee. En zijn vrouw wacht met de snert!

„Ik had u juist voor een bord willen uitnodigen,” zegt moeder. Wat was het een heerlijke dag!

's Avonds vraagt vader: „Zeg Riemke, zong jij een versje toen we bij de schaapherder waren?”

Riemke trekt haar schouders op. „Ik geloof het niet. Ik heb wel een versje gedacht. Over schaapjes en een herder. Weet u wel, moeder? Van de zondagsschool.”

Moeder kent het versje, maar vader niet en Riemke moet het hem voorzingen. De wijs is niet moeilijk, iedereen kent toch: „De uil zat in de olmen, bij 't vallen van de nacht”. Dit versje heeft dezelfde wijs.

Het kán niet op die dag. Want dan haalt moeder voor het eerst sinds vader thuis is haar zilveren fluit uit de kast.

„Foei, wat is die aangeslagen,” zegt ze. Ze neemt een zachte gele

doek en wrijft de fluit tot hij glanst als het zilver bij de juwelier. „Zal ik mijn blokfluit . . .?” vraagt Riemke. En met moeder speelt ze de wijs, moeders vingers drukken op de klepjes van de fluit, zij weet precies welke vingers zij op de gaatjes moet zetten om de juiste toon te vinden. Ze hoeft er niet eens meer bij na te denken. „Wat jammer dat je niet tegelijk kunt fluiten en zingen,” zegt vader.

„Zingt u het dan, vader.”

„Ik? Hahaha, dan mogen jullie wel watjes in de oren stoppen.”

„Iedereen kan zingen,” vindt moeder.

En als moeder en Riemke opnieuw het versje spelen bromt vader het mee. Hij kan inderdaad geen wijs houden, maar wat hindert dat?

Hoofdstuk 10

EEN APRIL

De volgende dag regent het. Niet een beetje, maar het water plenst uit de lucht. In één dag is alle sneeuw weggespoeld, de goten staan vol, overal zijn plassen.

En nog een dag later schijnt de zon. Het lijkt wel of de hele wereld schoongewassen is. Nu pas zie je dat de bloembollen hun neuzen al boven de grond hebben uitgestoken. Dat er sneeuwkllokjes bloeien. De toverhazelaar heeft gele dotten op zijn zwarte takken en langs de weg zijn wilgekatjes te vinden met zachte poezige knoppen. De lijsters lachen, 's morgensvroeg zitten ze al dol te doen, en 's avonds zoeken ze de hoogste boom op om hun lied uit te galmen. Het wordt lente.

Dan gebeurt dat, waarvan ze steeds „als” gezegd hebben. Als het één april is . . . als we gaan verhuizen.

Op een dag, of eigenlijk al voordat de dag begint, staat er een grote verhuisauto voor de deur. Vreemde mannen sjouwen alle meubels uit het huis. Vader en moeder lopen heen en weer tussen het huis en de auto.

„Hier.” Moeder duwt Riemke een stapel legpuzzels in de hand. „Niet met lege handen lopen, zei mijn moeder altijd.”

Bastiaan zeult de sjoelbak naar buiten. De hond van Wildeman snuffelt aan een stoel, die even op het trottoir is neergezet. Hij doet een plas tegen een stoelpoot. Maar goed dat moeder het niet ziet. Dan springt hij in de stoel en gaat op zijn gemak zitten.

„Het is een moderne hond,” zegt Bastiaan. „Hij bezet de stoel en denkt dat die dan van hem is.”

„Mogen wij een hond als we op de boerderij wonen?” vraagt hij.

„We zullen wel zien,” zegt vader. „Ik denk wel dat we . . .”

„Ik zou zo graag een pony hebben. Of een ezel,” zegt Riemke. Dan stoot Bastiaan haar boos aan. „Wat ben je toch een ezel,” fluistert hij. „Je moet nooit teveel tegelijk vragen. Een pony en een ezel en een hond, je lijkt wel niet lekker. We hebben ook al een kat. Als je teveel vraagt krijg je niets.”

„Een ezeltje lijkt me zo enig,” zegt Riemke even later tegen

moeder.

„Jij geeft het niet op, hè?” lacht moeder.

„Nou ja, bij een boerderij horen dieren.”

„Je zult toch even geduld moeten hebben.” Moeder heeft haar armen vol mantels en jassen. „We krijgen heus wel beesten.”

Aha, dat is alvast beloofd, denkt Riemke voldaan.

„Maar ze mogen niet groter zijn dan een ezel en niet kleiner dan een muis. En geen soorten die elkaar opeten.”

Riemke laat zich nu heel verstandig een poosje niet zien. Bastiaan heeft gelijk, je moet voorzichtig met grote mensen omgaan, nooit teveel vragen.

Om negen uur is het huis leeg. Je kunt je niet voorstellen dat alle dingen uit een huis in één auto passen.

Vader en moeder zijn al bij de buren geweest om te groeten. Bij de Wildelieden, zoals vader altijd zegt, zijn ze lang gebleven, maar dat zijn dan ook vrienden. Ze hebben elkaar beloofd dat ze elkaar niet zullen vergeten en Toosje zal in de zomer komen logeren.

Riemke heeft op school getrakteerd. Eigenlijk vindt ze het helemaal niet leuk om weg te gaan. Zelfs niet om afscheid te nemen van Thea, met wie ze toch dikwijls ruzie had. Thea is een spook, maar ze hoorde er nu eenmaal bij.

Nooit meer naar je eigen school, naar je eigen juf, die zo prachtig vertellen kan, naar je eigen meester, die zo schitterend kon tekenen, nee hoor, het is niet leuk.

Uit je eigen huis gaan ook niet. Als de mannen klaar zijn en de grote deuren aan de achterkant van de auto met een zware ijzeren grendel gesloten, rent Riemke ineens de trap op naar haar kamertje. Ba, wat is het leeg. Alleen de plakplaatjes op de muur zijn nog een beetje eigen.

Opeens denkt ze iets heel vreemds. Ze zou het fijn vinden als de sterke mannen nu weer de deur van de verhuisauto openmaakten en alles terugbrachten. Dan kon ze vanavond weer in haar eigen kamertje slapen.

„Riemkè-è!” roept vader van beneden.

„Hè ja, ik kom immers al!” roept ze spinnig terug. Ze slikt even.

„Dag kamertje,” zegt ze om maar iets te zeggen.

Moeder en Riemke gaan met de trein, vader en Bastiaan kunnen met de verhuizers mee. Bastiaan moet langs een smal trapje naar

een soort zoldertje boven de kabine. Daar liggen dekens en een kussen.

„Je kunt wel een dutje doen als je zin hebt,” zeggen de mannen. Maar daar denkt Bastiaan niet aan. Slapen als er zoveel te zien is. Eén van de verhuizers zegt dat hij de slak nu eens even op zijn staart zal trappen.

„Slak? Kan deze auto dan niet hard?”

De mannen lachen. „Jawel, en toch is het een slak. Hij draagt een heel huis op zijn rug.”

Het is maar een halfuurtje met de trein. Moeder draagt voorzichtig een tas met kostbaarheden. Het beeldje van de vioolspeler, dat vader meegebracht heeft uit Hongarije, het oude schemerlampje met het dunne porseleinen kapje, waarin je wolken ziet drijven als het brandt.

Riemke draagt Beulah. Pierlala, Caro en Marianne heeft ze in de poppewagen gelegd, die gaan met de auto mee. Maar Beulah heeft ze graag bij zich. Ze zou wat graag een klein broertje of zusje hebben en ze heeft er moeder wel eens naar gevraagd. Zou dat nog gebeuren?

„Wat niet kan,” was moeders antwoord, „maar ik denk het niet.” Wat niet kan is nog nooit gebeurd, Beulah moet nu maar voor zusje dienen.

Buiten het station staan bussen klaar. Op eentje staat boven de voorruit: BERKENBOSCH, die moeten ze hebben. Veel passagiers zijn er niet en moeder en Riemke zitten stil naast elkaar. Ze kijken een beetje uit en denken een beetje na. Over het oude huis in de stad en over het nieuwe huis op het land.

Als ze bij de halte uitstappen komt juist de verhuisauto om de hoek.

Het nieuwe huis ziet er heel anders uit dan toen grootmoeke er woonde. Er hangen geen gordijnen voor de ramen, er staan geen planten in de vensterbanken.

„Dat zullen wij eens gauw veranderen, Riemke. Laat de mannen maar sjouwen, wij tweeën gaan het huis gezellig maken.”

Wie steekt daar haar kopje om de hoek van de deur? Warempel, de poes van grootmoeke, haar staart staat recht omhoog. Ze drukt haar lijfje tegen Riemkes benen. Dat betekent: Fijn dat je er bent.

Riemke aait de poes en lacht. Dat is nog eens een hartelijk

welkom.

Nu moet er hard gewerkt worden. Vader draait allereerst alle gaskachels in het huis op warm, dan wordt het gauw behaaglijk. De verhuizers sjouwen alle dingen naar binnen en moeder wijst waar alles moet staan.

De nieuwe buurvrouw, een klein vrouwtje met gitzwart haar en lachende fonkelende ogen komt binnenwippen. Ze heeft koffie gezet en vraagt of ze het zal brengen of dat iedereen even bij haar komt. Zij is de moeder van de kinderen met wie ze een sneeuwhut hebben gebouwd. Maar de kinderen zijn naar school, al waren ze erg nieuwsgierig naar de nieuwe buurtjes, zegt hun moeder.

Bastiaan maakt zich enorm verdienstelijk met het dragen en aangeven van de spullen, Riemke weet niet goed wat ze moet doen. De poppewagen is het eerst in de auto geladen, die komt er dus het laatst weer uit.

„Mag ik wel naar mijn kamertje?” vraagt ze.

Daar moet moeder om lachen. „Malle meid. Dat hoef je toch niet te vragen. Dit is nu ons eigen huis, we mogen overal gaan en staan. Ga maar gauw kijken of je de nieuwe vloermat mooi vindt.”

Nu staat ze op de drempel van haar nieuwe kamertje. Verbaasd kijkt ze in het rond. Daar staat nota bene nog een kastje. Zou grootmoeke dat vergeten hebben? Het is het hoekkastje waar grootmoeke altijd haar kopjes in had staan, het kastje met de bont beschilderde deurtjes.

Met een punaise is er een briefje op geprikt. Voor Riemke, staat er. Zul je goed op mijn poes passen? Maar het woordje „mijn” is doorgekrast en er is voor in de plaats geschreven „de”.

„Moeder!!” brult ze naar beneden. „Kom gauw!!”

Moeder slaat haar handen ineen van verbazing. Wat vreselijk lief bedacht.

In Bastiaans kamertje staat ook een verrassing. Voor hem heeft grootmoeke een bankje achtergelaten, dat je open kunt doen en waarin je dan je speelgoed of je gereedschap kunt bergen.

„Dit stond nog op de zolder, voor Bastiaan,” staat er op net zo’n kaartje als bij Riemke.

Nu zet Riemke al haar spulletjes in haar kamertje. Het tafeltje in het midden, haar rotan stoeltje. Bloeiden er maar bloemen in de tuin, dan zou zij ze plukken. Misschien sneeuwkllokjes?

Ze gaat kijken. De mannen dragen de laatste dingen naar binnen, dan gaan ze met vader en moeder bij de buurvrouw koffiedrinken.

Riemke loopt de tuin in. Zou grootmoeke het vogelbadje meegenomen hebben? Nee hoor, daar is het. Het ziet er vies uit, er zit modderwater in. Nu, zij zal wel zorgen dat het schoon wordt en dat er altijd iets te eten is voor de vogels en water om zich in te poedelen. Zal ze het meteen schoonmaken?

Ze zoekt een emmer en de afwaskwast. Maar ze geeft het werkje al gauw op, de modder zit vastgekoekt en ze wordt zelf steenkoud. Ze gaat liever naar binnen, het badje komt later wel. Als de verhuisauto leeg is, is het huis vol. Overal staan grote kartonnen dozen.

„Je breekt je nek in dit huis,” moppert Bastiaan, waarna vader hem vlug aan het werk zet. Hij kan helpen de boekenkasten te vullen, want aan gebroken nekken heeft niemand wat.

Hoofdstuk 11

NAAR DE NIEUWE SCHOOL

Voor Bastiaan verandert er niet veel. Hij gaat elke dag met de bus naar de stad naar zijn eigen school. Moeder geeft hem boterhammen mee in een doos, die je plat kunt vouwen als hij leeg is en met de andere jongens van buiten blijft hij 's middags over in het overblijflokaal.

Voor Riemke verandert alles. Zij was ook liever bij de meisjes gebleven die ze kent, zelfs bij Thea, maar dat gaat natuurlijk niet. Om kennis te maken met de nieuwe meester gaat ze al meteen de eerste middag met moeder naar de nieuwe school. Het is een grote oude school met een lange gang. Ze loopt naast moeder. Wat is het stil in school! Er hangen geen jassen. Onder de kapstokken staan bruine bakken met cijfers erop.

„Dat zijn de klompenbakken,” vertelt moeder. Ze lacht: „Die stonden er ook al toen ik hier werkte.”

„Ja,” vertelt de meester even later. „Die waren al naar de zolder verbannen, geen kind liep er toch meer op klompen? Iedereen had laarzen. Maar nu is het weer mode om klompen aan te hebben. Ik ben er blij om, ze zijn veel gezonder dan die rubberdingen. De kinderen hebben nu altijd warme voeten. Wel, en daarom hebben we de bakken weer te voorschijn gehaald.”

Wonderlijk, zo'n nieuwe school. Je krijgt er een beetje een draaierig gevoel van in je buik. Toch heeft Riemke een binnenpretje. Thea zal nog gelijk krijgen. Jullie mogen wel klompen aanschaffen, zei ze, je wordt een echte boerentrien.

„Waarom lach jij zo stilletjes?” vraagt moeder.

„Ik dacht dat ik ook best klompen zou willen hebben.”

„Dan krijg jij klompen,” belooft moeder. „Zwarte met gouden sterretjes, als we die kunnen krijgen.”

„Vind je het wel fijn om naar onze school te gaan?” vraagt de meester.

Riemke haalt haar schouders op. Hoe kan ze dat nu al weten?

„We zullen het best samen kunnen vinden,” denkt de meester.

„En jij,” vraagt hij aan moeder, „ben jij weer beschikbaar?”

Dat klinkt raar, een vreemde meester die jij tegen je moeder zegt. De volgende dag voelt Riemke zich nog minder op haar gemak. Ze is misselijk en duizelig. Moeder zegt dat zij haar wel naar school wil brengen, maar dat wil Riemke niet. Ze is toch geen kleintje dat voor het eerst naar de grote school gaat? Nee hoor, zo kinderachtig is ze niet. En met grote stappen gaat ze op pad. Hoe dichterbij school komt hoe erger haar buikpijn wordt. Het helpt niets, hoe ze ook over haar buik wrijft. En warm dat ze het heeft, haar handen plakken in haar wanten. Ze is veel te vroeg. Wat moet ze zo lang doen? De kinderen op het schoolplein doen allerlei spelletjes. De meisjes hinkelen, de jongens doen haasje-over. Bokje springen noemen ze het hier. Ze zoekt eens in haar zakken, daar vindt ze een verfrommeld plaatje van een beer. Ze heeft het wel tien keer bekeken, maar nu blijft ze bij het hek staan en doet of ze het voor het eerst bekijkt. Een grizleybeer. Ineens voelt ze twee koude handen voor haar ogen. „Rrrraden!”

zegt een stem. De r van raden rolt en ze weet dadelijk wie het is. Het is Jantien.

„Ik wilde al vroeger komen omdat jij voor het eerst naar school moet, maar ik moest mijn moeder helpen,” zegt Jantien.

Riemke kan ineens weer lachen. „Je bent er nu toch?”

Tot de schoolbel gaat blijven ze bij elkaar en als ze in de klas komen vraagt Jantien aan de meester of Riemke naast haar mag zitten.

„Als je me belooft . . .”

„Dat ik niet de hele tijd zal kwebbelen,” lacht Jantien.

„Hoe raad je het.”

De meester schuift een stoel bij het tafeltje van Jantien. „Vooruit dan maar. We nemen de proef.”

Dan buigt hij zich over Riemke en fluistert: „Wil je wel geloven dat ik er vanmorgen buikpijn van had omdat er een nieuw meisje in mijn klas zou komen?”

„Ik ook,” hikt Riemke.

„Maar nu je er bent gaat het al over.”

„Bij mij ook, meester.”

Dan is alles niet naar meer. Het is wel anders dan op haar oude school maar èn de meester èn Jantien vertellen haar alles wat ze weten wil. En in het vrije kwartier komen de andere meisjes al om haar heen staan.

Jantien en Riemke worden vriendinnetjes. Al na een paar dagen weten ze alles van elkaar. Riemke vertelt van vroeger. Van Toosje, dat ze soms nog met een pop speelt, van oom Paul en zijn hond, van vader die boeken schrijft. Dat vindt Jantien geweldig en Riemke belooft dat Jantien alle boeken mag lezen die vader al geschreven heeft.

„Mijn vader is ook schrijver,” zegt Jantien dan.

„Oooh? Dat wist ik niet en dat weet mijn vader ook vast niet. Kinderboeken of grotemensen?”

„Grotemensenboeken. Mijn vader is boekhouder, zie je?”

Jantien maakt graag grapjes. Dan schitteren haar ogen en haar mond krult van plezier.

Op een dag is Jantien bij Riemke thuis. Op de vensterbank zitten de poppen op een rijtje. „Hebben jullie goed opgepast? Zijn jullie niet stout geweest?”

„Ik speel nooit met poppen,” zegt Jantien en het klinkt een beetje

spijtig. „Maar wij hebben altijd baby's, zie je? Die moet ik flesjes geven en een schone luier. Of op het potje zetten. Op de troon, zegt mijn moeder.”

Riemke moet even nadenken. Dan zegt ze: „Ik wou dat wij een baby hadden, dat is veel echter dan een pop. Ik heb nog nooit een baby een luier aan gedaan. Is dat niet griezelig?”

„Pfff, welnee. Zullen we naar ons huis gaan, misschien is Geert wel nat. Hij is bijna altijd nat.”

Het is reuzegezellig bij de Krijgertjes. De kleinste, Geert, staat in de box. Hij kraait als hij zijn grote zus aan ziet komen en als zij even met hem praat grijpt hij haar haar en trekt er uit alle macht aan.

„Zal je dat laten, baviaan!” schreeuwt Jantien. „Au, je doet me gemeen zeer!”

Maar echt boos wordt ze niet, ze maakt voorzichtig zijn handjes los uit het haar.

„Mam, Riemke is jaloers omdat zij geen baby's hebben en wij wel. En nu komen we vragen . . .”

Mevrouw Krijger schrikt. „Je komt toch niet vragen of Riemke er eentje van ons mag hebben? Ze zijn niet te koop, hoor.” De meisjes beginnen te lachen. Natuurlijk niet, stel je voor.

„Nou ja.” Mevrouw Krijger pakt Geert op en knuffelt hem. „Er zijn wel eens mensen die zeggen dat ze een kindje gaan kopen.”

„Zo eentje ben ik niet, hoor mevrouw,” haast Riemke zich te zeggen. „Ik weet heus wel dat ze niet in een kool groeien en dat de ooievaar ze niet brengt. Dat je ze niet koopt. Hoewel . . .” ze aarzelt even . . . „Tante Bertie . . . ach nee.”

Van mevrouw Krijger mag ze werkelijk de kleine Geert een schone luier aandoen. Ze vindt het heel eng, al zegt Jantien ook dat er niets verkeerd kan gaan. „Wees maar blij dat hij alleen maar nat is,” giechelt ze. „Want anders . . . brr.”

's Avonds thuis vertelt Riemke wat ze bij Jantien gedaan heeft. Ook dat mevrouw Krijger zei dat je geen kindjes kon kopen. En dat zij toen aan tante Bertie dacht.

Ze heeft tijdenlang niet aan oom Evert en tante Bertie gedacht. Tante Bertie is wel lief, van oom Evert houdt ze niet erg. Hij is vaders jongere broer, maar die twee lijken niet op elkaar. Vader heeft een zachte stem en zachte handen. Als hij over je hoofd strijkt voel je je heerlijk en veilig. Oom Evert heeft een stem als

een donderbui en hij heeft harde handen. Als hij komt moeten Bastiaan en zij altijd handen geven. Zij zet zich schrap als het zover is. Dan verdwijnt haar hand helemaal in zijn knuist en pas als zij tot acht geteld heeft laat hij los. Hij zwengelt haar hand op en neer of ze een ouderwetse pomp is. Oom Evert trekt ook altijd aan haar vlechten. Riemke weet best dat het eigenlijk een grapje van hem is, maar als hij het doet trekt hij de kleine nekhaartjes ook mee en dat doet verdraaid pijn.

„O nee, kan je geen kinderen kopen?” zegt Bastiaan plotseling hard. „Als je maar genoeg geld hebt. Oom Evert bulkt van het geld, dus kopen ze er eentje.”

Moeder komt tussenbeide door te zeggen dat het een beetje waar is, dat kopen van een kindje. Tante Bertie en oom Evert krijgen zelf geen kinderen en nu willen ze er eentje aannemen uit Vietnam of een ander Aziatisch land. En daar hebben ze al geld voor gestort.

„Dus daarginds verkopen de mensen hun kinderen?” vraagt Riemke ongelovig. „Dat kan toch niet?”

„Daar zijn kinderen die geen vader of moeder meer hebben en om wie niemand zich bekommert.”

„En heet het dan later Van der Pas?”

„Ja, zo'n kindje krijgt de naam van de nieuwe ouders.”

Riemke vindt het helemaal niet bij oom Evert passen.

„Ach,” zegt moeder, „veel mensen vergissen zich in oom Evert. Hij zegt de dingen wel eens wat boud, maar hij heeft een hart van goud.”

„Dat rijmt ook nog.” Riemke lacht. „Mag ik het wel aan Jantien vertellen, of is het een geheim?”

„Het is geen geheim. Maar tante Bertie is al vaak teleurgesteld en ze gelooft het pas als ze het kindje mag halen.”

Hoofdstuk 12

GEWOON, WE GAAN JULLIE KERK AFBREKEN!

De kinderen hebben een vrije dag. De meester en de juffen zijn naar een vergadering. Daarom.

Het is wonderlijk om op het schoolplein te spelen als je weet dat er geen bel zal gaan die je naar binnen roept.

Riemke geniet. In de stad zou je er niet aan denken om op een vrije middag bij school te gaan spelen. Hier doen ze het allemaal. De meisjes hebben hun springtouwen. Eén heeft er een prachtig lang touw, om beurten draaien ze. In spin, de boog gaat in, uit spuit, de boog gaat uit. Niet te gauw af worden, want dan moet je draaien en springen is veel fijner.

De jongens doen wildere spelletjes, ze rennen en draven heen en weer. Verstoppertje of blikspuit.

Riemke houdt veel van knikkeren, maar daar is het nu de tijd niet voor, dat doe je in het najaar. Nu touwtjespringen ze.

„Springen touwtje,” verbetert Jantien. Zij speelt altijd met woorden. Zij kent ook enige touwdansversjes.

Engels scheepje is vergaan,
Midden in de oceaan.
En een meisje die het zag,
Zwaaide met een rode vlag.

Er denderen een paar knotsen van vrachtauto's voorbij, ze stoppen bij de kerk. De jongens hollen er dadelijk naar toe. Veel vrachtauto's komen er niet in het dorp, alleen de tankauto van de zuivelfabriek, die de melktanks bij de boerderijen leegzuigt. En de benzinetankauto om de pompen bij de garage te vullen. Meer niet.

De meisjes gaan door met springen. Nu elk met haar eigen touw. „Ik ga trouwen met een (en dan moet je de dubbele springen): Edelman, bedelman, dokter, pastoor. Af! Ooh, zij trouwt met een pastoor! Koning, keizer, schutter, majoor! Ooh, en zij met een keizer. Hare Majesteit de keizerin!”

Bij de kerk laden de mannen de vrachtauto's uit, planken en ijzeren buizen, grote bundels touw, alles leggen ze bij het kerkhofhek. De jongens die toekijken vragen wat er gaat gebeuren.

„Gewoon,” antwoordt een van de mannen. „We gaan jullie kerk afbreken. Misschien alleen de toren, we zien nog wel.”

„Echt waar?” De jongens kijken naar hun kerk en hun toren. Die kunnen de muren toch zo maar niet afbreken, die hoort toch in het dorp?

„Jullie hoeven niet zulke ogen op te zetten. Je moet wat voor een ander overhebben. Verderop hebben ze geen toren. Dus.”

„Maar dan hebben wij geen toren,” zegt een van de jongens slim. Maar de mannen kijken zo doodernstig, dat de meesten het geloven. En het gaat meteen als een lopend vuurtje door het dorp. De toren wordt afgebroken, misschien wel de hele kerk. De jongens vertellen het aan de meisjes, iedereen vertelt het thuis. Het is heus waar, de mannen hebben het zelf gezegd.

„Dat komt ervan,” zegt Jantiens vader. „Dat is de straf omdat de mensen niet meer trouw naar de kerk gaan.” Gelukkig zegt mevrouw Krijger er meteen overheen dat haar man dat niet meent. Het zou wat worden als de mensen meteen gestraft werden voor wat ze verkeerd deden. „Dan konden wij ons wel opbergen.”

Riemkes vader lacht haar uit als Riemke het opgewonden thuis vertelt. „Je moet niet alles geloven wat de mensen zeggen.”

„Het zou toch kunnen?” vindt Riemke. „Het is zo'n oude kerk, zij valt bijna in elkaar van krikkemikkigheid. Diepe scheuren in de muren en de spits is al van de toren gewaaid.”

's Avonds staat in de krant hoe de vork in de steel zit. „In Berkenbosch is een begin gemaakt met een voorlopige restauratie van de uit de vijftiende eeuw stammende kerk.”

Vader legt uit wat dat betekent. Alle oude gebouwen en kerken die nog opgeknapt kunnen worden krijgen een beurt, ze worden in hun oude glorie hersteld. „Jullie zullen eens zien wat een prachtige muren onze kerk heeft als de kalklaag eraf is gehaald, die de mensen er vanbinnen en vanbuiten op gesmeerd hebben. Wie weet komen er nog muurschilderingen te voorschijn.”

Ooh, denkt Riemke, dat zou fijn zijn, schilderijen in de kerk. Dan heb je iets om naar te kijken. Ze verveelt zich soms wel wat in de

kerk. Wat de dominee zegt begrijpt ze niet altijd en het enige wat ze dan kan doen is de lampen bekijken, die in het midden van de kerk hangen. Ze telt de ballonnetjes soms. Of ze telt de cijfers van de psalmen en gezangen bij elkaar op, die de koster met krijt op een zwart bord heeft geschreven. Alhoewel, eerlijk is eerlijk, de dominee hier in het dorp verzint wel altijd leuke dingen voor de kinderen. Hij vraagt zo maar onder de preek wat zij ergens van vinden. Kijk, dan moet je natuurlijk wel opgelet hebben, anders kun je geen antwoord geven.

Zij geeft nooit antwoord, dat durft ze niet. Er zijn genoeg jongens die het wel durven. Bastiaan ook wel. Dan is ze wel een beetje trots op hem.

„Dus de toren wordt niet afgebroken? En de kerk ook niet?” vraagt ze voor alle zekerheid. En pas als vader nog eens voorgelezen heeft wat er met de kerk gaat gebeuren is ze gerustgesteld.

Hoofdstuk 13

EEN VREEMDE KERKGANGER

Het is zondag. Riemke en Bastiaan gaan naar de kerk, er is een jeugddienst. Bastiaan plaagt vader en moeder omdat zij ook gaan, zulke oudjes! Vader protesteert hevig. Oudjes? Hij mag dan oud zijn, maar moeder is nog een jonge blom.

De familie Krijger gaat ook al. Zij vormen altijd een hele optocht. Vader en moeder vooraan, dan de kinderen.

Iets heel bijzonders vindt Riemke dat alle Krijgertjes zondagse kleren hebben. Nieuwe kleren, die ze een heel jaar alleen 's zondags dragen en pas het volgend jaar overdag. Riemke vindt het altijd prachtig om naar te kijken, ze moeten bij Jantien wel heel rijk zijn, zoveel kinderen en dan ook nog elk een stel nieuwe kleren.

Bij een jeugddienst zitten alle kinderen bij hun vriendjes en vriendinnetjes. Riemke en Jantien zitten vooraan, alle ouders moeten boven of achter in de kerk zitten.

De torenklok luidt. Het geluid van de slagen dreunt door je hoofd. Het is een heerlijk geluid, het hoort bij de zondag.

Wat is het stil in de kerk! Vaag hoor je de klok nog kleppen, maar het orgel speelt vandaag niet. Deze keer zal de muziek bij de psalmen en de gezangen worden gespeeld door de blokfluitklas. Dat zijn jongens en meisjes uit de hoogste klassen van de school. Ze komen allemaal binnen met hun fluiten in de hand.

Volgend jaar mag ik ook meespelen, denkt Riemke. Fijn. Ze kan al goed blokfluiten en misschien mag ze later op moeders zilveren fluit dwarsfluit leren.

Nog een paar maal, nu langzamer, klingelt de klok, dan is het stil. Iedereen kan haar gehoord hebben, iedereen kan nu in de kerk zijn.

Dan ineens is er een geluid dat helemaal niet in een kerk thuishoort.

„Mè-èè!!”

De kinderen draaien zich om naar de deur, ze gaan staan en rekken hun halzen om te kunnen zien wat daar voor vreemds

gebeurt. Er kon wel een schaap in de kerk zijn.

Daar komt de dominee. Hij draagt . . . nee, dát moet je meemaken . . . kijk nou die dominee eens . . . hij heeft geen bijbel in de hand, maar in zijn armen draagt hij . . . wat heeft dat te betekenen . . . hij draagt een lammetje!

Er gaat een geroezemoes door de kerk, de kinderen lachen en giechelen.

Een paar vaders en moeders schudden hun hoofd, ze kijken afkeurend. Hij heeft weer wat, denken ze. De ene keer komt hij met een zak aardappelen over zijn schouder de preekstoel op, een andere keer heeft hij een voetbal onder de arm. Altijd wat nieuws en zelden wat goeds. In hun jeugd deden dominees zulke dingen niet, stel je voor. Een levend schaap, het moet niet maller.

De kinderen schateren van het lachen als het lam met een plotselinge beweging probeert weg te glippen en dominee het maar nauwelijks vast kan houden.

Achter dominee loopt een ouderling. Het is de bakker, Riemke kent hem wel, hij brengt altijd brood rond in het dorp. Ze kan haar ogen niet van zijn gezicht afhouden. Hij hoort natuurlijk ernstig te kijken, maar aan zijn mond en zijn ogen zie je dat hij zijn lachen bijna niet kan inhouden.

Achter de ouderling loopt nog een man. Hij heeft een zwart jasje aan en een zwart met grijs gestreepte broek. Heel keurig. Hij heeft een wit overhemd aan met een stropdas, zwart met witte stipjes. Wie is dat toch? Waar heeft ze dat gezicht eerder gezien?

Jantien stoot haar aan. Ze gniffelt: „Kijk die Aldert scheper eens deftig zijn.”

Warempel, het is de schaapherder. Hij loopt plechtig achter de dominee en de ouderling aan over het middenpad. Als ze bij de preekstoel gekomen zijn geeft dominee het lam aan Aldert en de ouderling geeft dominee een hand. Dominee beklimt de preekstoel en de ouderling maakt het kleine houten deurtje van de ouderlingenbank open.

En Aldert? Hij haalt uit de buitenzak van zijn jasje een rode leren riem met een halsband. Een honderiem. Die schuift hij over het kopje van het schaapje.

„Mè! Mè-èè!!” Daar houdt het diertje niet van, dat is hij niet gewend. Hij wil weglopen, maar Aldert houdt hem stevig vast.

Als ze gebeden hebben en met de blokfluiters een vers hebben

gezongen vraagt dominee: „Wie van jullie weet over welk bijbelverhaal ik vandaag iets ga vertellen?”

Even is het stil. Ze begrijpen het allemaal wel, maar niet iedereen durft zo maar iets te zeggen. Dan roepen er wel tien kinderen tegelijk: „De gelijkenis van het verloren schaap!”

Dominee knikt. Heel goed. De gelijkenis van het verloren schaap. Hij slaat de bijbel open en leest de gelijkenis voor. Dan zegt hij: „Wat de herder uit het verhaal overkwam is Aldert, onze eigen schaapherder ook overkomen. Wil je het zelf vertellen, Aldert, of zal ik het doen?”

„Doet u het maar, doornie,” zegt Aldert.

Dan vertelt de dominee dat Aldert kortgeleden met zijn kudde op de hei was. „Het was mooi weer, de zon scheen over het land en er was genoeg te grazen voor de schapen. Aldert liep een beetje te dromen. Hij hoefde niet zo erg op te letten, dat deed zijn hond wel. Elke keer als er een schaap afdwaalde vloog de hond er als een pijl uit de boog naar toe en dan wist het schaap niet hoe gauw het weer bij de andere zou komen.

En hoe het kwam weet Aldert nog niet, maar toch ontsnapte er een lam aan de aandacht van de hond. Misschien was hij juist bezig andere schapen tot de orde te roepen, misschien ook had het kleine diertje zich in een greppel verstopt, waar niemand hem kon zien. Maar toen Aldert 's avonds de schapen telde had hij er één te weinig.”

Dominee houdt even op. Dan buigt hij zich over de rand van de preekstoel naar Aldert en vraagt: „Daar heb ik nu eens over nagedacht. Weet je dan precies hoeveel schapen je hebt?”

„Wat dacht u dan, doornie?” zegt Aldert, terwijl hij moeite heeft het lam in bedwang te houden. „U weet toch ook hoeveel schaapies u hier in het dorp hebt?”

„Dat is waar,” knikt de dominee.

„Nou dan.” Aldert neemt de snoet van het lammetje in zijn hand en de dominee gaat door: „Wel, Aldert telde ze en telde ze nog eens, maar er was en bleef er eentje te weinig. En dat mocht natuurlijk niet.”

Hij heeft toen de rest van de kudde onder de hoede van de hond gelaten en is op zoek gegaan. Jullie zult wel zeggen, dan liet hij de andere schapen in de steek, dat was toch gevaarlijk en dat was ook wel een beetje zo. Maar Aldert vond dat hij alles op alles

moest zetten om die ene terug te vinden.”

„Was die dan meer waard dan al die andere?” roept een jongen. „Dat is een goede vraag.” Dominee krabt even op zijn wang om na te denken. „Nee, dat geloof ik niet. Of wel, Aldert?”

„Welnee,” zegt Aldert, „feitelijk is dit zelfs een scharminkeltje, dit lammechien. Maar het heurde derbie en ik vond dat ik net zo lang moest zoeken tot ik de kudde weer compleet had. Daarom.”

„Ja, daarom ging Aldert op zoek. Het werd al donker, maar daar trok hij zich niets van aan. Hij liep helemaal naar de verkeersweg en langs de achterweg om het hele dorp heen. Hij werd echt ongerust, want zo’n lam alleen zonder kudde, dat is niks gedaan. Alleen verkommert een lam.

Hij bleef zoeken, hij gaf de moed niet op en toen ineens, tegen een walletje tussen de braamstruiken, zag hij het liggen. Om het te kunnen grijpen verwondde hij zijn handen aan de doornen van de braamstruiken, maar ook dat kon hem niets schelen, hij had het verloren schaapje terug. Hij nam het op en hij was zo blij, dat hij zingend naar de schaapskooi terugging.”

„Nou . . . zingend, doornie? Een zanger ben ik niet. Ik deed maar zo’n beetje van tralala, jippieéé. Gewoon omdat ik zo bliede was.”

„En toen liet Aldert het schaapje weer lopen bij zijn broertjes en zusjes. Hup, daar hipte het al weg, gauw tussen de andere. Het hoorde er weer helemaal bij.

Kijk, en dat bedoelt Jezus nu ook met deze gelijkenis. God wil niet dat er ook maar één schaap van Zijn kudde wegdwaalt, alle mensen horen bij elkaar.”

Dan gaat Aldert naar buiten, het lam huppelt naast hem aan de rode riem. Dominee heeft het immers gezegd, een schaap hoort bij de kudde, ook een klein schaapje.

„Bedankt, hoor Aldert!” roept dominee hem na.

Bij de deur keert Aldert zich om: „U moet mij niet bedanken, doornie, maar andersom. Ik moet u bedanken. Ik had nooit gedacht dat ik nog eens hulpdomee zou wezen.”

Ze zingen nog en de blokfluitclub speelt nog een moeilijk stuk. Een paar jongens en meisjes moeten bij de uitgang collecteren.

Op het kerkplein zie je alleen lachende gezichten. Zelfs de mensen die eerst zo zuur keken omdat zij vonden dat dergelijke dingen niet hoorden in een kerk, lachen nu. Hij heeft toch wel

altijd wat bijzonders, die dominee, zeggen ze. En hij weet precies hoe hij met kinderen om moet springen.
Riemke en Jantien gaan naar huis. Eerst halen ze wat lekkers bij Riemke, dan bij Jantien. Jantien moet haar daagse mantel weer aan als ze gaan touw dansen.

Hoofdstuk 14

APPELEPAP . . . APPELEPAP!

Op een middag is vader in de tuin aan het werk. Hij heeft een grote strohoed op tegen de zon. Rondom het huis wil vader bloeiende planten hebben, moeder moet bloemen kunnen plukken zoveel ze wil.

„Achterin maak ik een moestuin,” zegt vader. „Grootmoeke had aardbeiplanten en bessestruiken, maar wij willen ook onze eigen groente kweken. Sla en bonen, wortels en boerenkool.”

Bastiaan helpt mee. „Is er dan ook een plekje voor mijn worstfabriekje?” grapt hij.

„Kan jouw vogelbadje ook ergens anders?” vraagt vader. „Op die zonnige plaats wil ik graag tomaten proberen. Ze zijn lekker en gezond en bovendien staan ze zo prachtig aan de plant.”

Grappig dat iedereen altijd „Riemkes vogelbadje” zegt. Dat komt omdat zij de taak van grootmoeke heeft overgenomen en er nu voor zorgt dat er altijd schoon water en voer voor de vogels is. Riemke belooft dat ze het badje na schooltijd wel ergens anders zal brengen. Bijvoorbeeld bij de put, dan kan ze het vanuit haar kamertje zien.

Even ergens anders brengen, heeft ze gezegd. Maar dat is gemakkelijker gezegd dan gedaan. Met een oude lepel schept ze de modder om het badje weg. Het wil niet best, de aarde is zo stijf aangetrapt, dat ze de steel van de lepel breekt. Uit de schuur haalt ze een schep, die ze in de grond steekt en met haar schoen aanduwt. Ook dat wil niet en als moeder om zes uur roept dat het tijd is om te eten is ze wat blij, dat ze op kan houden. Wat een vervelend werkje, ze is er doodmoe van.

Toch gaat ze na het eten weer naar buiten, vader en Bastiaan zijn daar ook nog.

Ze graaft en graaft. Er komt al een echte gracht om het badje. Een paar maal probeert ze of het al loszit, maar er is geen beweging in te krijgen. Dan is het donker.

De volgende dag is het woensdag. Jantien wil wel meehelpen en

samen graven en scheppen ze tot ze er bijna van omvallen. Wat een aarde scheppen ze weg, er komt een berg naast het vogelbadje.

Zo is het vast wel genoeg, denkt Jantien en zij begint al te sjoorren en te trekken. Riemke doet ook mee. Maar hoe ze ook hun best doen, ze krijgen het badje geen millimeter van de plaats.

„Zullen we de gracht vol water laten lopen?” bedenkt Jantien. Dat lijkt Riemke ook wel, want al dat graven helpt toch geen sikkepit. Ze halen een emmer uit de bijkeuken en wel drie keer plenzen ze een volle emmer leeg. Het wordt een echte gracht. Ze stropen hun mouwen op, heerlijk kliederen, jongens! Golven maken! Een paar lege luciferdoosjes dienen als scheepjes. Joepsie! Help! Schipbreuk!!

Het gaat fijn. In plaats van met een lepel krabben ze met de handen onder in de gracht de weke modder weg. „Smotsiebrij,” noemt Jantien het.

Vader is achter in de tuin bij de sloot. „Lukt het?” roept hij.

„Bijna,” roept Riemke terug. „Nog even de gracht uitbaggeren!”

„Opschieten, ik ben er zo aan toe!”

Met nieuwe moed diepen de meisjes de gracht om het vogelbadje uit. De natte modder vliegt in het rond, ze krijgen de spetters op hun gezicht.

„Daar word je mooi van, weet je dat?” Jantien smeert wat extra modder op haar toet. „Deftige dames smeren hun gezicht in met modder, dan krijgen ze een mooie huid.”

„Je fantaseert natuurlijk weer,” lacht Riemke, maar dan doet zij het toch ook maar, baat het niet, het schaadt ook niet. Haar hele gezicht wordt er trekkebekkerig van.

Door de hoge golven die ze maken wordt de buitenkant van het badje schoongespoeld. Hoe krijgen ze ooit de gracht weer leeg? Vreemd genoeg zakt het water niet vanzelf weg.

„Wacht maar.” Riemke haalt een paar plastic bekertjes en ze beginnen de gracht leeg te scheppen. Dan kunnen ze daarna beter bij de doorgeweekte aarde.

„Ooh!” Jantien schreeuwt ineens. „Kijk daar eens. Een bloem!”

„Een bloem? Waar? Ik zie geen bloem.”

Jantien trekt Riemke dichterbij en wijst naar de buitenkant van het badje. „Voel maar. Een bloem en bladeren.”

Onder water laat Riemke haar vingers langs het stenen badje

glijden. Die buitenkant is niet glad, Jantien heeft gelijk, er zitten figuren op. Nu voelt ze het duidelijk.

„Wat enig! Laten we gauw de gracht leegscheppen, dan kunnen we alles beter zien.”

Ze werken als slootgravers, het water zakt en zakt. Nog een paar bekertjes slijk en dan . . .

„Ooh, wat prachtig!” Ze gaan erbij liggen, hun neuzen raken de grond. Plotseling beginnen ze te fluisteren, het is of ze een groot geheim hebben ontdekt.

„Als grootmoeke dit geweten had,” zegt Riemke verrukt, „dan had ze vast een bloembak van het badje gemaakt.”

Achter elkaar kruipen ze om het badje heen, de modder kleeft aan hun knieën.

Vanbinnen is het badje rond, de buitenkant is hoekig. Ze tellen acht kanten.

„Lukt het?” vraagt vader opnieuw.

„Bijna! Ja! Nee!” roept Riemke verward terug. Ze wenkt vader en Jantien zwaait met beide armen. „Kom gauw kijken, het vogelbadje is een schitterende bloembak!”

Vader smijt zijn schop neer, hij veegt zijn handen af aan zijn broek. „Een bloembak? Eén april zeker?”

Hij komt dichterbij. Hij grinnikt om de moddersnuiten van de meisjes. Dan bekijkt hij het badje aandachtig, er kon inderdaad wel een bloemenrank op staan. Hij schuift zijn strohoed achter op zijn hoofd, dan gaat hij ook op zijn knieën liggen. Hij voelt ook. Hij zegt: „Appelepap.” En nog eens, wat zachter: „Appelepap.” Nu worden de meisjes ontzettend nieuwsgierig.

„Wat is er, vader?”

„Wat denkt u, mijnheer Van der Pas?”

Vader krabt achter zijn oor. „Wat ik denk? Nou . . . dat kon wel eens . . . dat lijkt warempel wel . . . maar dat zal toch niet? . . . nee, natuurlijk niet. Zulke dingen gebeuren alleen in boeken.”

Riemke houdt het niet meer uit. „Wat zal toch niet en wat kon toch wel eens?” dringt ze aan.

„Ik durf bijna niet uit te spreken wat ik vermoed. Ik denk dat mijn fantasie mij parten speelt.”

Het klinkt akelig geheimzinnig. Riemke voelt alweer buikpijn, net als toen ze de eerste keer naar school ging. „Toe vader!”

Maar vader zegt niet wat hij denkt. Hij rukt een paar maal aan

het badje.

„We moeten het verder uitgraven,” zegt hij. „Wacht, als ik nu eens met mijn grote schop . . .”

Hij begint te spitten. Zo nu en dan praat hij in zichzelf: „Pas op Van der Pas dat je er geen stukken afstoot.”

Regelmatig gaat de schop in de grond, dat gaat heel wat vlugger dan met een lepel.

Toch haalt het niet veel uit, vader krijgt het badje evenmin van

zijn plaats, het lijkt wel of het in de grond is vastgegroeid. Vader zweet ervan.

„Haal nog eens water, jongens! Hupla! Vlug!”

Nu maakt vader de buitenkant van het badje beter schoon. Met de afwaskwast veegt hij de figuren uit. „Wat goed dat ik moeder altijd zo flink bij de afwas help,” zegt hij ernstig.

Daar moet Riemke om lachen, vader helpt nooit.

„Roep moeder eens! En Bastiaan,” beveelt hij.

„Jaja,” roept moeder door het keukenraam, „ik kom zo, even de aardappels opzetten.”

Intussen blijft vader zorgvuldig bezig. Hij tast het hele badje af.

„Ai ai, niet te geloven. Dat is me wat,” zegt hij hoofdschuddend.

Dan komt moeder aangelopen. En Bastiaan. Die gelooft niet dat het wat bijzonders is. Een gewone bloembak, dat zie je zo.

Maar vader zegt dat hij zich vergist, dit is niet iets gewoons. En moeder is het met vader eens, ze voelt dat het iets buitengewoons is. En dat doet zij op een van de zijkanten een geweldige ontdekking.

„Een vogel, Daan. Voel maar, vleugels, een kop, en hier . . . een grote kromme snavel.”

Om beurten voelen en kijken ze. Bastiaan zegt: „Het zal wel een vogel zijn, maar dan staat hij op zijn kop, de poten steken omhoog.” Hij spoelt weer wat water over de figuur. „Het lijkt wel een roofvogel, moet je zo'n snavel eens zien.”

„Als dit is wat ik denk dat het is . . .” Voorzichtiger kan vader zich niet uitdrukken.

„Wat dan vader?”

„Bas heeft gelijk, het is een machtige vogel. Het zou een adelaar kunnen voorstellen, want de adelaar . . .” hij zucht diep. „O jongens, als dit waar is, dan moeten er op de andere hoeken ook afbeeldingen zijn. Probeer het eens verder schoon te maken.”

Het is bijna onbegonnen werk. De modder laat zich wel verwijderen, maar er zitten ook stukken cement en steen aangekoekt. Toch lukt het om nog een figuur vrij te maken. Het is een viervoetig dier.

Vader schreeuwt zo luid, dat zijn stem ervan overslaat: „Een leeuw! Net wat ik hoopte! Een leeuw!”

„Die ook al op zijn kop staat. Zou de hele bloembak soms ondersteboven in de grond zijn gestopt?”

„Je bedoelt dat het vogelbadje niet de eigenlijke bak is, maar de poot van de bloembak?”

„Laat ik maar zeggen wat ik denk,” zegt vader. „Als ik het mis heb is er nog niets verloren. Kijk eens, de adelaar en de leeuw. De beide andere hoeken zouden een engel en een stier kunnen zijn.” Niemand begrijpt hoe vader daar nu bijkomt.

„Dat zal ik jullie vertellen. Luister. Ik vermoed dat dit de symbolen zijn voor de vier evangelisten.”

„Wat zijn evangelisten?” wil Riemke weten.

En vader zegt dat dat de vier mannen zijn die de evangeliën geschreven hebben, de eerste boeken van het Nieuwe Testament.

„Mattheüs, Marcus, Lucas, Johannes,” weet Jantien. Ze hebben op school juist de bijbelboeken moeten leren, zij kan ze op een rijtje opzeggen.

„Precies. En door de eeuwen heen hebben kunstenaars deze mannen willen afbeelden. Om de kerken te versieren, op torens, op muurschilderingen, preekstoelen en zo meer,”

„Terwijl ze niet eens wisten hoe die evangelisten er hebben uitgezien.” Dat is weer net wat voor Bastiaan.

„Juist omdat ze het niet wisten,” antwoordt vader, „of misschien omdat ze het zulke heilige mannen vonden, hebben maar weinig schilders het gewaagd die bijbelse figuren uit te beelden. In plaats daarvan gebruikten ze symbolen.”

Brr, wat een vreemde woorden toch. Wat zijn nu weer symbolen? Vader lacht. „Ja, daar vragen jullie me wat. Wat zijn symbolen? Zinnebeelden zeggen de mensen ook wel. Tekens, die men gebruikt om iets uit te beelden wat moeilijk uit te beelden is. In plaats van Mattheüs wordt een engel afgebeeld . . .”

„Terwijl ook niemand weet hoe een engel er uitziet.”

„Stil nou Bastiaan,” bromt Riemke. „Laat vader nu vertellen.”

„. . . en in plaats van Marcus een stier, voor Lucas een leeuw en voor Johannes een adelaar.”

De kinderen willen niets liever dan doorgaan met graven. Dit is zo verschrikkelijk spannend. Alleen heeft vader nog steeds niet gezegd wat hij vermoedt dat het is.

„Ik denk . . . een oud doopvont.”

Jantien hiklacht. „Nou, dan is het wel steviger dan het driepootje dat in de kerk staat. Dat is een echt wiebelding. Elke keer als het open is zijn we bang dat het om zal vallen.”

**Ze zegt er maar niet bij dat Frans en Piet elke keer zeggen:
„Jammer, alweer niet omgekukeld.”
Ineens steekt moeder haar neus in de lucht. Uit de keuken komt
een scherpe brandlucht.
„Lieve help!” roept ze. „Mijn aardappelen verbranden!”**

Hoofdstuk 15

WAAR KOMT HET VOGELBADJE VANDAAN?

Na het eten — moeder heeft vlug rijst gekookt — zegt vader dat hij nog even naar grootmoeke gaat. Misschien weet zij waar het vogelbadje vandaan komt.

„Mag Riemke mee, moeder, of is het al bedtijd?”

Het is lang licht en Riemke vindt het heerlijk naast vader te lopen. Hij geeft haar altijd een hand. Niet zoals je een klein kind de hand geeft, maar zoals je met een vriendinnetje loopt. Vaak zwabberen ze maar een beetje over de straat. Dan is vader net een kwajongen, hij loopt zo maar even hard of hij balanceert op het richeltje van een goot. Ze hebben altijd pret samen. Vader ontdekt ook altijd van alles wat een ander niet ziet. Een spreekw op één poot of twee paarden die door een weiland draven en dan ineens stokstijf blijven staan. Met vader verveel je je nooit. En als er niets te zien is bedenkt hij wel wat. Bij vader lacht een veulen en droomt een paard dat hij een vliegend paard is.

Grootmoeke woont nu in een huis met enkel oudere mensen. Ze heeft een gezellige kamer, die eigenlijk lijkt op de kamer die ze vroeger op de boerderij had. Dezelfde grote ronde tafel op de gedraaide poot, dezelfde stoelen, hetzelfde kabinet. Als Riemke komt schuift grootmoeke de onderste la open en dan krijgt ze een pennywafel of een snoepje. „Niet goed voor de kiezen,” zegt grootmoeke elke keer, „maar dat is nieuwerwets en ik ben nog wat ouderwets.”

„Ik borstel wel extra goed vanavond,” belooft Riemke dan.

Naast het raam staat de vogelkooi met de kanarie. Wel een geluk voor grootmoeke dat die mee mocht toen ze verhuisde.

„Is het goed met je poes?” vraagt ze aan Riemke. „Pas je goed op de vogels? Nu het zomer wordt hoef je ze niet meer te voeren, nu moeten ze hun eigen kostje maar ophalen. Als jij maar zorgt dat het badje altijd vol is.”

„Waar komt het vogelbadje eigenlijk vandaan?” vraagt vader.

„Vandaan?” Grootmoeke kijkt verwonderd. „Nergens vandaan. Het is er altijd geweest. Het was er al toen ik als kind met mijn

ouders op de boerderij kwam wonen. En dat is al heel wat jaartjes geleden. Ik was toen vijf en nu ben ik vijfenzeventig." Ze knikt. „Zeventig jaar, dat is zo lang, dat een mens het bijna vergeten zou.”

„En toen was het er al?”

Grootmoeke glimlacht. „Jazeker, toen was het er al, alleen wisten we het niet. Het was helemaal bedekt met aarde. Het heuveltje, noemden wij het en we deden er krijgertje omheen of zakdoekje leggen. Tot mijn vader eens een waslijn in de tuin moest maken voor mijn moeder. Hij wilde een paal in het heuveltje slaan, dat was lekker hoog, dan zou de was vlugger droog waaien, zei mijn moeder. Jaja, er waren toen nog geen centrifuges enzo. Nou, en die paal inslaan, hè? Dat ging mooi niet door. Het wou niet. Ik weet nog goed hoe boos hij werd en toen begon hij de aarde van het heuveltje weg te scheppen. Toen kwam het vogelbadje te voorschijn.”

Vader wil nog meer weten. „Wie woonden er voor jullie?”

Grootmoeke's rimpelige gezicht wordt nog rimpeliger, zo moet ze nadenken. „Mijn vader kocht de plaats van Aldert Kiep. Ja, hij heette niet Kiep, hoor, maar zo noemden de mensen hem omdat hij kippen hield.”

„Hoe heette hij dan wel?”

„Ik zou het niet weten, al sloeg je me dood. Waarom vraag je dat?”

Dan vertelt vader wat ze die middag in de tuin ontdekten. Grootmoeke luistert, dan haalt ze haar schouders op. Ze houdt haar hoofd een beetje scheef: „Je zou het aan Aldert Kuken moeten vragen, die woont hier ook in het huis. Hij is de zoon van Aldert Kiep.”

„En die heet Kuken?” Daar moet Riemke vreselijk om lachen.

„Hij heet net zo min Kuken als zijn vader Kiep heette. Maar een jong van een kiep is nu eenmaal een kuken. Ja toch?”

Ze verkneutert zich om dat grapje. Gelukkig maar dat de mensen geen bijnaam bedacht hebben voor Aldert de scheper, want dat is er weer eentje van Aldert Kuken.

Vader praat nog wat met grootmoeke, hij is blij te horen dat ze het naar de zin heeft in haar nieuwe huisje. Net als zij op hun boerderij.

Dan gaan vader en Riemke naar Aldert Kuken. Hij zit in een

grote rieten stoel zijn pijpje te roken. Nee, van een bak op het erf van de boerderij heeft hij nooit gehoord. Of bedoelt mijnheer de regenwaterbak? Daar moet je mee oppassen, die is zo diep, dat er wel een mens in verdrinken kan.

Hij tikt met zijn pijp op de tafel. „Maar wat doet het ertoe waar die bak vandaan komt? De boerderij is toch gekocht en betaald? Dan kan mijnheer er toch mee doen wat hij wil? En als die bak in de weg staat, welnou, dan de moker er maar op.”

Vader besluit de volgende dag eens langs Aldert scheper te lopen en Riemke mag weer mee. Ze is erg nieuwsgierig naar haar petelam, naar Riemke Twee. Zou het haar nog kennen?

Op school kan ze aan niets anders denken en de meester moet haar een paar maal waarschuwen dat ze op school zijn om te leren en niet om naar de vogels en de wolken te kijken.

Aldert is met de schapen op de hei. Zijn hond rent om de kudde heen. Als hij de vreemde mensen ziet gromt hij.

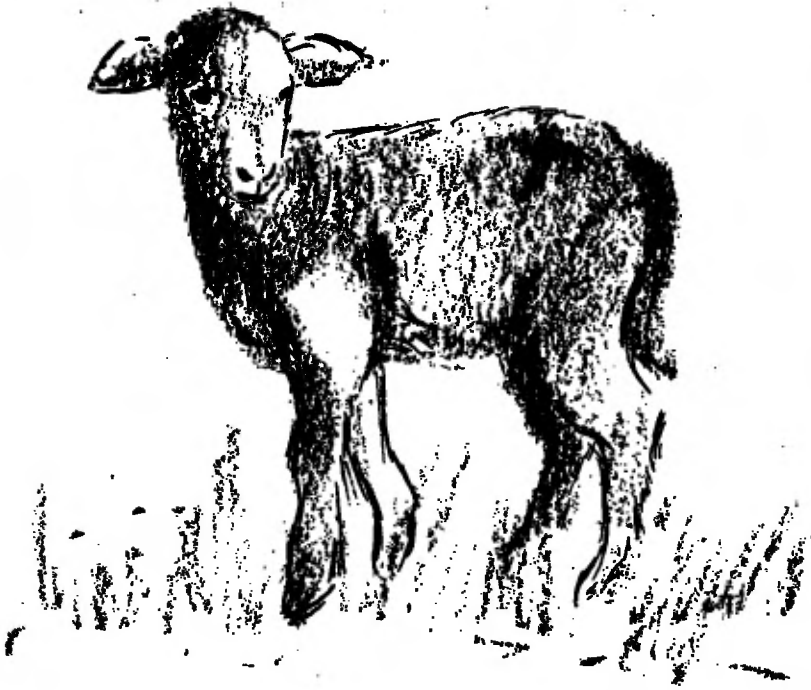
Aldert vindt het bijzonder dat mijnheer over die bak begint. Hij heeft vroeger wel eens met zien vaar¹ geprobeerd het ding uut te graven. Zo'n lillijk stenen ding in de grond, dat leek naar niks. Maar hij zat vast as een huus en toen hebben ze hem maar laten zitten. Dat het een old ding is staat vast en als mijnheer der meer van weten wil moet hij naar de mensen gaan die de kerk restaureren. Of naar de koster, die weet ook mirakels veel van de kerk en van het dorp van vroeger. Hij weet hoe oud de boerderijen zijn en wie erop gewoond hebben en hij weet alles van de kerk. Welke doomies er vroeger gestaan hebben en wie er koster waren. Ook wie er in de kerk begraven zijn.

„In de kerk begraven?” Riemke trekt een diepe rimpel boven haar neus. Nu is Aldert toch zeker in de war? In de kerk, stel je voor, daar is toch het kerkhof voor? Brr, ze griezelt ervan.

Vader trekt haar even aan een vlecht. Wat is daar nu brrr aan? Vroeger werden heus de mensen in de kerk begraven. Later niet meer, toen was er geen plaats meer. „Weet jij een betere plek om iemand van wie je gehouden hebt te begraven?”

Nee, denkt Riemke, eigenlijk is dat waar. Toen de poes van Toosje Wildeman onder een auto is gekomen hebben ze haar achter in de tuin begraven. Toen hebben ze ook lang overlegd wat het mooiste plekje was, onder de eikeboom of bij het hek en

¹) Vader

Toosje vond het onder een boom het mooist. Ze hebben er een heel begrafenisfeest van gemaakt, heel echt. De poes eerst in een kartonnen doos, een gat in de grond en daar de doos in. Toen weer aarde en bladeren er overheen.

Riemke Twee loopt een eind bij haar vandaan. Telkens als zij naar hem toe gaat huppelt hij weg. Maar ze ziet duidelijk de rode stip op zijn rug. En daarmee moet ze deze keer tevreden zijn, zegt vader, want hij wil nu nog langs de koster. Het lijkt wel of hij geen rust heeft voor hij weet waar het vogelbadje vandaan is gekomen.

Hoofdstuk 16

LEVENDE WOL

Gelukkig ziet ze de kudde dikwijls. Aldert is nu altijd buiten. Als ze eens met vader aan het fietsen is zien ze bij de schaapskooi een vreemde bedrijvigheid. Twee mannen zijn met de schapen bezig. Ze hebben grote scheermessen. De wol die afgeschoren is ligt op een grote hoop, net sneeuw die nog niet weggesmolten is. „Het jonge goed moet zijn jasje uit,” verduidelijkt Aldert. „Zijn dit dan de lammeren?” vraagt Riemke verwonderd. Het is niet te geloven, ze zijn bijna zo groot als de schapen. Ze blijft dicht bij vader. Samen kijken ze hoe de mannen werken. De wol valt niet in plokken op de grond, ze kleeft als een vel aaneen.

„Doet het geen pijn, mijnheer?”

„Welnee meisje. Als jouw haar geknipt wordt doet het toch ook geen pijn?”

Nee, dat is waar, gewoon haar knippen voel je niet. Wel als het tussen de radertjes van een locomotief komt, ai, als ze daar nog aan denkt. Dat was toen ze met Bastiaan met de trein speelde. Mevrouw Wildeman heeft toen haar vlechten afgeknipt.

De schapen liggen plat op de grond, ze laten zich geduldig helpen. Elke keer als er eentje klaar is geeft de schaapscheerder het dier met de vlakke hand een pets op zijn rug en het springt verschrikt op. Luid mekkerend gaat het dan naar de andere, die al kaal zijn. Riemke giechelt een beetje. Wat zien ze er mager en scharminkelig uit nu hun vacht eraf is. Net geplukte kippen.

„Wel Riemke, je treft het,” zegt Aldert, „want dadelijk is Riemke Twee aan de beurt. Kijk, daar loopt hij.”

Wat is die ook groot geworden. Maar hij heeft het rode merk nog op zijn rug, dat is meegegroeid.

Als Aldert het schaapje gehaald heeft en het aan de scheerder geeft fluistert hij hem iets in het oor. De man knikt en zegt dat het in orde komt. Hij grijpt Riemke Twee bij een voor- en een achterpoot en hup, daar ligt hij al op de grond. Nog even spartelt hij tegen, maar dat geeft hij al gauw op.

Zjoef – zjoef, gaat het mes. Het duurt niet langer dan vijf minuten, dan is Riemkes petebeest net zo kaal als zijn vriendjes. Hij krijgt een klap op zijn rug en springt recht op zijn poten. „Mè-èè!” Hij kwispelt met zijn korte staartje en hipt met vrolijke sprongen in het rond. Zelfs nu hij geschoren is zie je nog het rood op zijn rug.

„Kom eens hier,” wenkt Aldert. Riemke moet op de grond gaan zitten, heel stilzitten. Dan neemt Aldert voorzichtig het vlies wol op dat juist van het lam geschoren is en hij legt het om Riemkes schouders.

„Voor jou,” zegt hij. „De eerste wol van dit schaapje voor zijn petemoei. Kan je moeder spinnen? Dan moet ze er maar een mooi vestje van breien.”

Riemke wordt er helemaal bibberig van. Niet van de kou, nee, zomaar, ze kan het niet helpen. De wol ruikt niet lekker en de haartjes steken in haar hals. Maar het is machtig om de wol te voelen die daarnet nog aan het schaap groeide. Wat heeft ze een prachtige kleur! Niet wit en niet bruin, maar daar tussenin. De kleur van honing.

Ze strijkt er met de hand over en vader doet hetzelfde. „Wat is dat goed bedacht,” zegt hij en aan de klank van zijn stem hoort Riemke dat vader er ontroerd van is. „Het is levende wol.”

Nu moet ze Aldert bedanken, maar ze weet niet wat ze zeggen moet. Voor zo iets geweldigs kun je toch niet gewoon „dank u wel” zeggen?

„Ik . . .,” begint ze. En dan nog eens: „Ik . . .o . . .”

Dan kan ze maar één ding doen. Vreselijk voorzichtig drukt ze het velletje tegen zich aan, dan gaat ze op haar tenen voor Aldert staan en steekt haar lippen naar hem uit. Haar kusje verdwaalt

ergens boven zijn baard.

Vader zegt dat dit wel eens het mooiste cadeau kon zijn dat zijn dochter ooit heeft gekregen.

Aldert lacht luid: „En ik kreeg het mooiste bedankje dat ik ooit gehad heb.”

Terwijl Riemke op zij staat, helemaal in gedachten verdiept, praat vader met Aldert.

Jammer, denkt ze, dat moeder niet kan spinnen. Grootmoeke misschien? Ze heeft een spinnewiel, maar of ze dat wel eens gebruikt? Riemke gelooft dat het alleen maar „te pronk” staat. Mevrouw Krijger! Ineens herinnert ze zich dat mevrouw Krijger zelf wol heeft gesponnen om voor alle kinderen warme truien te breien.

Moeder vindt het goed dat ze mevrouw Krijger vraagt of zij de wol wil spinnen. Dan zal moeder wel voor háár breien, zodat er geen tijd verloren gaat.

„Jazeker wil ik dat, graag zelfs,” zegt Jantiens moeder. Ze is echt verrukt van het prachtige zachte vel, haar vingers woelen door de wol. Zulke zachte wol heeft ze nog nooit gevoeld.

„Het is ook van een heel jong schaapje,” zegt Riemke.

Op een middag roept Jantien: „Kom je kijken? Mamma zit te spinnen.”

Riemke heeft er nooit over nagedacht hoe wol gesponnen wordt. Wat gaat dat kunstig! Mevrouw Krijger trapt met een voet een pedaal op en neer, het grote wiel begint te draaien. Ook de spil waar de wol omheen moet. Tussen haar vingertoppen vormt ze de draad. Grappig, al die korte haartjes worden één lange, stevige draad.

Moeder zegt dat ze een versje kent van een vrouw die zat te spinnen. Jantien en Riemke willen het graag leren, al is het „antiek”, zoals moeder beweert. Het eindigt met:

„En kind'ren ik had er zoveel om mij heen,
Ze minden en trouwden, ik zit gans alleen . . .”

Nu, daar klopt natuurlijk geen snars van. Jantiens moeder alleen? Zij heeft maar liefst zeven kinderen om haar heen.

„Volgend jaar acht!” flapt Jantien eruit.

„Ooh! Hoort u dat moeder? Volgend jaar acht, zegt Jantien.

Krijgen jullie dan nog een kindje? Wat fijn zeg.”

Jantien zegt dat zij het ook wel fijn vindt, Geert is alweer zo groot. Maar Frans en Piet vinden het een ellende, nu moeten ze nog meer stoelen bij de tafel schuiven en nog meer afwassen, zeggen ze.

„Is het een geheim?”

„Nog wel een heel klein beetje,” bekent Jantien. „Mamma heeft het ons verteld, maar ik hoefde het niet meteen op school uit te bazuinen, zei ze.”

Hoofdstuk 17

TANTE BERTIE HEEFT OOK EEN GEHEIM

Door al het nieuwe dat Riemke deze zomer beleeft vergeet ze het vogelbadje bijna. Ze is eraan gewend dat het in de tuin staat, een beetje uitgegraven en een beetje schoongemaakt. Maar het staat nog net zo onwrikbaar vast als toen ze hier kwamen wonen en er gebeurt niets mee.

Er zijn wel geleerde mannen geweest om het te bekijken. Ze hebben met kleine mesjes op de bak gekrabbt en ze hebben van alles in hun opschrijfboekjes geschreven. Aan vader hebben ze gevraagd of hij van plan is het te verkopen. Voor de grap vroeg vader of de heren soms een bod wilden doen.

„Nee,” zei de oudste mijnheer – vader zei dat hij een professor was –, „maar er zouden mensen kunnen komen die er veel geld voor willen geven.”

„Voor geen miljoen,” zei vader.

Ze zeiden ook dat het misschien wel goed zou zijn als vader de bak wat beschermdde door er bijvoorbeeld plastic overheen te leggen.

„Mogen de vogels er dan niet meer in baden?” vroeg Riemke toen.

De professor begon te lachen: „De vogelen des hemels in een doopvont? Beter kan het niet, kind. Tenminste voorlopig niet. Dan maar geen plastic, maar de vogels mogen zich wassen.”

„Geleerde heren?” heeft Jantien geplaagd. „Daar heb ik niets van gezien.”

„Ach, jij altijd. Dat kun je toch ook niet zien? Dat zit in hun hoofd.”

„Hahaha, de gelaarsde kat had laarzen aan, maar de geleerde heren geen leer. Dus waren het geen geleerde heren, hahaha.”

Er is zoveel gebeurd, dat Riemke op haar vingers na moet tellen om niets te vergeten. Ze is op bezoek geweest bij grootmoeke. Grootmoeke wilde zo graag de poes weer eens zien. Toen heeft zij de poes in een grote boodschappentas gedaan en haar bij grootmoeke gebracht. Poes probeerde helemaal niet weg te

springen, met haar kopje over de rand van de tas liet ze zich heerlijk dragen.

Het was enig. Grootmoeke zei: „Zo poekepoek, was je daar? Kwam je nog eens bij de vrouw?”

Toen sprong de poes bij haar op schoot, net als vroeger. Ze snorde dadelijk, heel genoeglijk. Grootmoeke aaide haar en zei dat ze wel kon zien dat het nieuwe vrouwtje goed op haar paste. Dan heeft mevrouw Krijger de wol van Riemke Twee gesponnen en moeder heeft er een vest van gebreid. Jammer dat het almaar zulk mooi weer was. Ze heeft wel een enkele keer het vest aangetrokken, maar dan stikte ze van de hitte. Toen heeft moeder het opgevouwen en in de kast gelegd tot de herfst.

Eens kijken wat er meer gebeurd is. O ja, oom Evert en tante Bertie zijn geweest en het was helemaal niet naar. Bastiaan hoefde niet naar zijn kamertje te vluchten en zij hoefde niet bang te zijn dat oom haar aan de vlechten zou trekken.

Tante Bertie was zo gelukkig. Het stond nu vast dat ze een kindje zou krijgen, het was nu definitief. Over ongeveer een maand.

„We weten niet of het een jongen of een meisje wordt,” zei oom Evert, „dat moeten we afwachten.”

Toen heeft Riemke gezegd dat echte ouders dat ook nooit wisten.

„Echte ouders?” vroeg oom, en heel even was Riemke bang dat hij boos zou worden. „Vind je ons dan geen echte ouders? Mooi is dat.”

Riemke schrok, oom moest niet denken dat ze iets onvriendelijks wilde zeggen. „Nou ja . . . u . . . tante Bertie . . .” stotterde ze.

„Het geeft niet, hoor nicht,” lachte oom Evert en hij kneep in zijn eigen neus. „Je hebt nog gelijk ook. Een beetje namaak worden we wel.”

„Maar we zullen er niets minder van houden,” zei tante Bertie en haar ogen glinsterden. „Wat jij, Evert?”

„Stuurt u ook geboortekaartjes?” wilde Bastiaan weten. „Dat wordt wel moeilijk.”

„Daar heeft oom al iets op bedacht, maar dat blijft nog ons geheim,” zei tante Bertie nog.

Toen vroegen de kinderen niets meer, een geheim is een geheim. Riemke moet diep nadenken, wat is er meer gebeurd? Ach, natuurlijk. Wat de professor voorspeld heeft is uitgekomen. Er zijn mannen geweest om met vader over die bloembak te praten die daar in de tuin staat.

„Over het vogelbadje van mijn dochter?” vroeg vader.

„U noemt het een vogelbadje, wij dachten dat het een bloembak was.”

„Wou u het bekijken?”

De mannen schudden hun hoofd. Eentje maakte een gebaar met duim en wijsvinger. „We wilden er een bod op doen.”

Vader deed of hij erg verrast was. „Wilt u die oude bak kopen? Nou, ik ben benieuwd wat u ervoor wilt geven.”

„Vierhonderd gulden,” zei een van de mannen.

„Dat meent u niet.” Vader keek nog steeds onschuldig.

De mannen dachten zeker dat vader het te veel vond, want ze zeiden dat ze heus niet krenterig waren. Ze gunden anderen wel eens een voordeeltje.

Vader dacht even na, toen kamde hij met zijn vingers door zijn haar en zei: „En als ik u nu vertelde dat het niet zo maar een bloembak is, maar een middeleeuws doopvont, hoeveel biedt u me dan?”

De mannen lachten wat zuurzoet. „Dan zouden we geen bod doen, want dan zou het niet te koop zijn.”

„Zo is het,” zei vader.

Ze zijn ook een dag bij oom Paul geweest, Bastiaan en zij. Met de auto hebben ze een eind gereden en toen in de bossen gewandeld. Bink was ook mee. Oom Paul vertelde dat Bink de vader wordt van een nest jonge honden. En als er ergens een nest is heeft de eigenaar van de vaderhond de eerste keus, zoals dat heet. Ze moeten maar aan vader en moeder vragen of ze een jong hondje mogen hebben. Oom Paul bedenkt altijd wat goeds.

Hoofdstuk 18

NU IS HET VOGELBADJE EEN DOOPVONT

De vakantie is voorbij, morgen begint de school weer. Op de laatste dag wil Riemke nog van alles doen. Ze fietst met Jantien naar de hei, ze bekijken de babyspulletjes van mevrouw Krijger en ze lopen om de kerk heen. Die is nu helemaal ingepakt in een stellage van planken en balken. „De toren heeft de broek aan,” zeggen de werkmensen.

Als ze weer bij Riemkes huis komen staat daar een vrachtauto met een hijskraan. In de tuin zijn twee mannen bezig. Ze scheppen zo'n diepe sleuf om het vogelbadje heen, dat de gracht van de meisjes er helemaal in verdwijnt.

„Wat doet u?” vraagt Riemke.

„Wel jongedame, wij zullen ons best doen dat gevaarte uit de grond te krijgen.”

„Dat hebben wij ook al geprobeerd,” zegt Jantien, „maar het ging niet.”

„Dan kunnen wij misschien ook maar beter ophouden,” zegt de een tegen de ander.”

„De aanhouder wint, maat.” Bij elke steek in de grond scheppen ze enorme happen modder weg.

De meisjes blijven er met de neus bij staan. Hoe dieper de mannen graven, hoe beter ze kunnen zien dat het vogelbadje op een poot staat, al zit die dan ook ondersteboven in de grond. De figuren op de vier hoeken worden duidelijk zichtbaar. De poot is ribbelig. Telkens als ze weer een eindje verder zijn vegen de mannen de steen met een doek schoon.

„Pas op, nu heel voorzichtig.”

Het is een zwaar en secuur werkje. Als ze de schoppen op zij hebben gelegd verwijderen ze de aarde met een soort krabbertje. Centimeter voor centimeter.

In het diepe gat blijkt een andere bak te zitten, groter dan het vogelbadje. De mannen wrikken aan de poot en als er geen beweging in komt zeggen ze opgetogen dat hij wel eens gaaf kon zijn.

„Gaaf?”

„Mmm, ja. Zo'n ding dat eeuwen in de grond heeft gezeten is erg breekbaar geworden.”

Tegelijk kijken de mannen dan op hun horloge, het is tijd om te gaan schaften. Moeder brengt hun koffie en ze gaan het brood eten dat ze hebben meegebracht. Ze zitten op de rand van het gat, de benen binnen boord.

Riemke en Jantien vinden het wat jammer dat zij ook moeten eten en nog maar nauwelijks zijn ze klaar of ze zijn alweer bij de mannen.

Nu is het goed te zien dat het badje eigenlijk geen bak, maar de holle onderkant van de poot is.

„Een heidens karwei,” zeggen de mannen. „Voor je het weet beschadig je zo'n ding.”

Jantien kijkt over de rand in het gat. „Zak maar niet door de wereld,” zegt ze. „Want dan kom je in Australië weer uit.”

Vader is intussen ook thuisgekomen en het duurt niet lang of er staan tientallen mensen toe te kijken. Iedereen geeft goede raad, maar het lukt de mannen niet de bak te verwrikken. Dan pakken ze het vogelbadje en de poot in een dikke oude deken. Daar binden ze een touw omheen, dat ze vastmaken aan de haak van de kraanauto. De motor van de auto wordt gestart en heel, heel langzaam trekt hij het touw strak.

„Kalm aan, dan breekt het lijntje niet,” roept iemand.

De pogingen mislukken keer op keer. De motor wordt aan en uit gezet. Steeds weer hangt het touw slap, dan weer spant het zich. De mannen durven geen kracht te zetten. Opnieuw scheppen ze modder weg, gooien ze stenen op zij. En dan ineens . . . iedereen houdt zijn adem in . . . ineens wint de kraan het van de aarde. Het vogelbadje beweegt, niet meer dan een millimeter, maar het beweegt. Het zit los!

Alsof ze een duur porseleinen theeservies ophijsen, zo voorzichtig doen de mannen hun werk. Verder en verder trekken ze het stenen geval omhoog. Vader maakt een foto als het tussen hemel en aarde zweeft.

Jantien zucht hartgrondig. „Dit is nog spannender dan het lanceren van een raket naar de maan,” fluistert ze.

De hele middag werken de mannen door, dan staat het vogelbadje omgekeerd op de grond.

Wat is het vreselijk vies! Bruine modderkluiten en kalk zijn er tegenaan gekoekt. Er zijn ook een paar stukken af, maar dat is niet erg, zeggen de mannen. Dat kunnen ze tegenwoordig onzichtbaar repareren.

Vader maakt het nu verder schoon. Hij blijft zijn hoofd schudden en steeds mompelt hij dat het ongelooflijk is. „Wat prachtig. En wat duidelijk. Kijk eens, druiventrossen en ranken. En wat zie je nu goed dat de doopvont gedragen wordt door de vier figuren onderaan.”

„De symbolen van de evangelisten,” zegt Bastiaan eerbiedig. Want nu weten ze het zeker, het vogelbadje is inderdaad een heel oud doopvont, honderden jaren oud waarschijnlijk.

Niemand kan meer over iets anders praten. De koster komt langs, hij heeft een boek bij zich met afbeeldingen van allerlei doopvonten. Eentje is erbij dat veel op „hun” doopvont lijkt, alleen heeft het krullen in plaats van symbolen.

De dag is voorbij, de zon gaat onder.

„Mag er nu geen water meer in het vogel . . . ik bedoel in de doopvont?” vraagt Riemke aan vader.

„Natuurlijk mag dat wèl,” antwoordt vader. „Tenslotte zijn doopvonten daarvoor.”

Hoofdstuk 19

BESCHUITEN MET MUISJES

Op een dag komt Jantien te laat op school. De meester is al begonnen, ze hebben al gezongen als zij aanklopt. Iedereen kijkt. Als meester de deur voor haar opendoet geeft Jantien hem een briefje en als hij dat gelezen heeft knikt hij. Ze moet maar gauw gaan zitten.

Waarom zou ze te laat zijn, denkt Riemke. Van de Krijgertjes komt nooit iemand te laat, 's morgensvroeg staat mevrouw Krijger bij de voordeur, ze kijkt of elk kind wel warm en netjes is aangekleed en dan geeft zij ze allemaal een zoen.

Riemke probeert Jantien aan te stoten, ze kijkt vragend.

„Straks,” fluistert Jantien, want de meester kijkt waarschuwend. De rekenboekjes worden uit de kastjes gehaald, de les gaat beginnen. Even later is het heel stil in de klas. Meester zit achter zijn tafeltje schriften na te kijken.

Je moet altijd erg je aandacht bij rekenen hebben en Riemke vergeet dat Jantien te laat was. Ze rekt en rekt, het puntje van de tong tussen de lippen. Als ze de uitkomst heeft vergelijkt ze die met de uitkomst achter in het boekje. Gelukkig, goed.

Meestal is Jantien een van de eersten van de klas die klaar is. Zij kan erg goed leren. Maar vandaag is ze de laatste. Als zij haar sommen af heeft vertelt ze Riemke het grote nieuws. Vandaag komt de nieuwe baby!

„O,” knikt Riemke begrijpend, „daarom was je te laat. Je moest natuurlijk eerst thuis helpen.”

Jantien knikt geheimzinnig. „Natuurlijk, de afwas moest toch klaar zijn voordat de zuster komt. Geert is vandaag bij jullie,” vertelt ze nog.

Ze hebben geen van beiden hun gedachten meer bij het werk, maar gelukkig geeft meester hun geen beurt. Zo wordt het twaalf uur.

Ze hollen naar buiten. Gauw naar huis om te kijken of . . . Maar daar staat warempel Riemkes moeder op het schoolplein. Ze heeft Geert aan de ene hand en kleine Nelleke aan de andere. Ze

houdt de meisjes tegen: „Ik sta hier kinderen te vangen,” lacht ze. „Waar is uw net?” vraagt Jantien. Maar dan wil ze meteen weten waarom mevrouw Van der Pas staat te wachten.

„Omdat ik vanmorgen een levensgrote poffert heb gebakken. Veel te groot voor ons viertjes. Daarom hoop ik dat alle buurtjes mee willen helpen hem op te eten.”

„Niks van waar, hoor,” zegt Jantien. „Het is omdat het bij ons thuis dan wat rustiger is.”

Jantien pikt Nannie en Reinder op. Piet, die in de hoogste klas zit, heeft zelf al gezien wat er aan de hand is. In optocht lopen ze naar Riemkes huis. De tafel staat al gedekt met maar liefst tien borden.

In de gang ruik je de poffert al.

Vader zegt dat hij niet gedacht had dat hij ooit zo'n groot gezin zou krijgen. „Die vader en moeder van jullie zijn maar rijkaards!” Als vader gebeden heeft zijn de kinderen een beetje in de war. Wie is het oudst, wie moet nu het eerst zijn gebed zeggen? Piet hoeft niet meer hardop, Jantien en Riemke nog wel en die zijn even oud.

Gasten gaan voor, denkt Riemke en zij wacht tot de Krijgertjes klaar zijn. Keurig op een rij zeggen ze hun gebed, dan volgt Riemke. Zo is het goed, zegt vader.

Moeder snijdt de poffert in plakken, je ziet de heerlijke dikke rozijnen. De boter smelt op de borden.

„Ik ben een bofferd, ik eet poffert,” rijmt Jantien. Meer wordt er niet gezegd. Moeder kijkt zo nu en dan naar het huis van de burens. De auto van de dokter staat voor de deur.

Na schooltijd moeten ze maar weer komen, zegt vader. Jantien wil eigenlijk graag even naar huis, maar moeder zegt dat ze beter gewoon naar school kan gaan.

Gewoon, denkt Jantien, dat kan natuurlijk niet. Was het maar vier uur. Misschien is het dan wel feest.

En òf het feest is. Jantien is de eerste die komt binnenvallen. Ze heeft het al gezien, de auto van de dokter is weg, alleen de fiets van de zuster staat nog thuis.

„Vertel het gauw,” zegt ze trappelend van ongeduld. „Ik doe het bijna in mijn broek. Een jongetje of een meisje?”

Maar dat vertelt Riemkes moeder niet. Ze heeft met de zuster

afgesproken dat de kinderen allemaal om vier uur naar huis zullen gaan. Behalve Geert en Nelleke, dat is te druk.

Riemke vindt het maar zo zo dat zij niet mee mag, maar als moeder haar uitlegt dat mevrouw Krijger haar nieuwe kindje het eerst aan haar andere kinderen wil laten zien, dan begrijpt ze het. Ze gaat wat met Geert spelen. Hij giert van de pret als ze een toren voor hem bouwt, die hij meteen weer om kan gooien.

Maar al gauw komt Jantien binnenstormen. „Of je ook komt! Een beschuit met muisjes eten!”

Samen hollen ze weg. „Het is een zusje,” glundert Jantien. „Ik wist het wel, hoor, want bij ons komen de jongens en de meisjes om de beurt.”

Aan de grote ronde keukentafel zitten de kinderen beschuiten met muisjes te eten. Zij hebben de baby allemaal al gezien.

„Niks aan, hoor,” zegt Nannie. „Ze kan nog niks, niet eens lachen.”

Riemke mag nu mee naar de slaapkamer. Wat ziet het er daar feestelijk uit! De zon schijnt naar binnen, op een tafeltje staat een groot boeket bloemen, allerhande kleuren. Van diezelfde bloemen is een tuiltje gemaakt, dat is aan de rand van de wieg vastgespeld.

De wieg ziet er ook anders uit. Toen Riemke een poosje geleden de babyspulletjes mocht zien lag er een laken overheen. Nu zie je de vrolijke gordijntjes, het zachte dekentje en een lakentje met kant.

„Kom maar dichterbij,” zegt de zuster. Ze heeft een blozend, lachend gezicht.

Riemke gaat op haar tenen staan om beter te kunnen zien als de zuster het lakentje wat op zij schuift. Dan ziet ze een heel klein gerimpeld kopje, een bos zwart haar.

„Oeh,” zegt ze, „ik dacht . . . ik meende . . .”

Mijnheer Krijger buigt zich naast Riemke over de wieg. „Teleurgesteld?” vraagt hij.

Mevrouw Krijger lacht vriendelijk. „Zeg het maar. Vind je het geen schatje?”

„Ik . . . jawel . . .” stottert Riemke. „Maar ik dacht . . . ik bedoel . . . in boeken zijn baby's altijd roze en mollig. Maar zij . . . zij lijkt een beetje op Beulah.”

Mevrouw trekt vragend haar wenkbrauwen op en de zuster

vraagt wie Beulah is.

Jantien helpt haar. „Riemke bedoelt dat onze nieuwe baby er een beetje uitziet als haar negerpop. Nou, dat kan. En dat mag ook best. Pappa en mamma en wij zijn toch ook allemaal bruin? Dat hoort bij ons.”

„Beulah is mijn aller-, allerliefste pop,” zegt Riemke.

„En dit is ons aller-, allerliefste kindje,” zegt mijnheer Krijger.

„Ze heet Sara.”

Daar schrikt Riemke van. Wie noemt er nu een kleine baby Sara? Sara is voor een oude vrouw, zoals in het verhaal uit de bijbel. Maar toch niet voor een klein kindje? Nee hoor, zij zou een lievere naam bedenken. Annemiesje. Of Rosalientje.

Jantiens ogen beginnen nog meer te glimmen dan ze altijd al doen. Ze zet haar handen om de rand van de wieg, haar gezicht brengt ze vlak bij het kleintje.

„Dag Saartje. Dag lieve kleine Saartje,” zegt ze.

„Kom,” zegt de zuster. „Nu gaan jullie nog een poosje buiten spelen, dan kan moeder even slapen.”

„Ja maar,” begint Jantien.

„Doe maar wat zuster zegt.” Mevrouw Krijger knikt tegen Jantien. Ze kijken elkaar even aan. „Even uitrusten, weet je wel?” Dat snappen Jantien en Riemke best. Op hun tenen lopen ze de kamer uit. Beneden is het stil, de kinderen zijn alweer naar Riemkes moeder. Op de keukentafel staan de lege beschootbordjes. Er is geen muisje op blijven liggen.

Hoofdstuk 20

EVERT CHAN EN BERTIE LI-ANNE

De zomer is voorbij. De boerderij heeft er een bewoner bijgekregen, een jong hondje.

Dat kwam zo. Op een dag kwam oom Paul hen halen. Ze gingen naar de familie waar het nest van Bink was. De jongen waren nu groot genoeg om bij de moeder vandaan te kunnen en oom Paul had de eerste keus omdat Bink de vader van de hondjes was.

Er waren zes beweeglijke zwarte knuffeltjes. Bastiaan mocht zeggen welke hij het liefst wilde hebben, maar dat was moeilijk. Als hij eentje beter wilde bekijken was die alweer weggeglip.

Eén was erbij, die heel ondeugend van iedereen de schoenveters lostrok. Dat hondje koos Bastiaan.

Onderweg naar huis bedachten ze wel honderd namen voor hem, maar altijd was er al een andere hond die zo heette. Tot oom Paul zei dat het een echt klein Binkje was. En zo noemen ze hem nu. De poes was het er niet helemaal mee eens dat er nog een dier in huis kwam. Zij was altijd de baas geweest en nu zo'n vreemde erbij? Zij wilde niet spelen en als Binkje al te enthousiast deed gaf ze hem een tik. Nu zijn ze aan elkaar gewend, een enkele keer kruipen ze zelfs bij elkaar in één mand.

Het is niet warm meer. Riemke draagt heerlijk het honingkleurige vest. Bij Krijger staat overdag de kinderwagen buiten, de kleine Saartje moet nog zoveel mogelijk zonnestralen vangen voor de koude winter begint.

Moeder is een dag naar tante Bertie geweest en wat zij 's avonds vertelt is genoeg voor een heel boek, zegt vader.

Tante Bertie belde op een morgen dat ze die dag hun nieuwe kindje van Schiphol moesten halen en nu wilde het ongeluk dat zij juist die dag het spit in de rug had. Ze kan zich niet bewegen. Natuurlijk kon oom Evert niet alleen gaan, zo'n onhandige man. En of moeder nu alsjeblijft mee wilde gaan.

Hij haalde moeder met de auto. Achterin had hij een gloednieuw kinderzitje en in een tas had tante een warme muts en sjaal gedaan. Een kind uit een warm land zou hier natuurlijk bibberen

van de kou. Maar op Schiphol, wat daar gebeurde . . .

„Raad maar eens,” zei moeder. Ze was nog opgewonden. „Er kwam een Rode Kruisverpleegster naar ons toe en wat denken jullie dat zij in haar armen had?”

„Een jongen,” zei Bastiaan.

„Een meisje,” dacht Riemke.

„Allebei mis en allebei goed,” zei moeder. „Een jongetje en een meisje. Een tweeling.”

„En tante Bertie natuurlijk in paniek toen u ermee thuis kwam?”

„Alweer mis. Ze was ontzaglijk blij. Haar spit was op slag verdwenen, ze belde dadelijk naar de winkel om nog een kinderbedje en nog een kinderstoel. „Is het niet net echt?” vroeg oom Evert haar. „Gewone ouders weten ook nooit of ze één kind of twee zullen krijgen.”

„Mogen we ernaar toe?” vroeg Riemke. „Want tante Bertie hoeft niet uit te rusten net als mevrouw Krijger.”

De volgende dag bracht de post het „geboortekaartje” van de beide kinderen. „Wij danken God dat wij voortaan mogen zorgen voor Evert Chan en Bertie Li-Anne,” stond erop. „Zij zijn twee jaar oud, hun verjaardag is op dertig juni.”

„Lijken ze op elkaar?” vroeg Riemke nog.

En moeder zei: „Als twee druppels water.”

„Wanneer gaan we ernaar toe?” drong Riemke ongeduldig aan. Maar moeder gaf het vervelendste antwoord dat je maar kon krijgen. „We zullen wel zien,” zei ze.

Chan en Li-Anne. Riemke denkt dikwijls over die namen na. Zouden het bijzondere namen zijn of gewoon net als Jan, Piet en Klaas? Hè, ze zou willen dat vader en moeder . . .

„Zijn wij eigenlijk rijk of arm?” vraagt ze aan vader.

„Verschrikkelijk rijk. We hebben elkaar, we hebben een goede gezondheid, we hebben . . .”

„Nee,” valt Riemke hem in de rede, „dat bedoel ik niet. Hebben we veel geld?”

Vader zucht. „Veel? We hebben genoeg, meer hoeft niet. Waarom vraagt mijn dochter dat?”

„Ik dacht, misschien kunnen wij ook wel een kind uit een ver land kopen. Eentje zonder ouders.”

Vader denkt een poosje na. „Wel wonderlijk dat je dat vraagt,” zegt hij, „want moeder en ik hebben juist overlegd dat er best

meer kinderen in deze boerderij konden wonen. We zouden bijvoorbeeld volgend jaar een paar vakantiekinderen kunnen vragen. Hoe lijkt je dat?"

„O vader, éénig!" Ze wil wegrekken, maar vader houdt haar tegen. „Nee nee, niet dadelijk naar Jantien om het te vertellen, we moeten het eerst met elkaar overleggen. We moeten het alle vier willen."

„Meeste stemmen gelden?" vraagt Riemke. Dan zit het goed, zelfs als Bastiaan er geen zin in heeft.

„Nee, algemene stemmen," antwoordt vader onverbiddelijk.

Hoofdstuk 21

DOOR DE WEEK NAAR DE KERK

Op een dag is Riemke vroeg thuis uit school. Vader staat haar al op te wachten. „Ga je mee?”

Riemke vraagt niet eens, waar naar toe. Met vader mee is altijd fijn.

„We gaan even, hoor moeder!” roept hij naar de keuken, waar moeder staat te strijken.

„Naar eh . . .?” vraagt moeder.

„Juist, naar eh . . .” is het antwoord.

Naast elkaar lopen ze door de dorpsstraat. Vaders passen zijn groter dan die van Riemke en zij moet zo nu en dan een tussenhipje maken om hem bij te houden.

Er zijn geen werklui meer bij de kerk. Het meeste werk aan de buitenkant is klaar, de stenen zijn schoongemaakt, de scheuren gedicht. De kerk lijkt nu net nieuw, vindt Riemke, maar vader zegt juist het tegenovergestelde. Nu ziet de kerk er weer goed oud uit.

De stellage die om de toren was gebouwd en waarop de mannen soms halsbrekende toeren moesten verrichten om de spits te repareren is weer afgebroken. Bovenop staat een blinkende gouden haan. Zo schitterend, dat je altijd moet blijven staan om te kijken.

Gelukkig, de deur van de kerk is open.

„Dat hoort ook zo,” zegt vader. Hij hoopt dat de kerk nooit weer op slot gaat. Sleutel te bevragen bij de koster? Stel je voor! Iedereen die er behoefte aan heeft om zo maar even de kerk binnen te gaan, ook midden in de week, moet dat kunnen doen. Zo maar even stilzitten om na te denken.

„En de kinderen dan? Als die de kerk gebruiken voor verstopte spelen of zo? Dat kan toch niet?”

Vader glimlacht. „Nee,” geeft hij toe. „Hoewel . . . de kerk was in vroegere tijden een plaats waar men zich kon verbergen. Wie in een kerk gevlucht was mocht niet door de overheid gevangengenomen worden.”

Riemke giechelt, mooie plekje genoeg om je te verstoppen. In de preekstoel, in de ouderlingenbank achter het hekje, achter de dikke pilaren. „Eén, twee, drie, verlos!”

„Dat zeg je eindelijk goed, Riemke. Eén, twee, drie, verlos. Voor alle mensen.”

Waarom vader dat zegt en wat hij precies bedoelt snapt Riemke niet helemaal, vader zegt vaak zo maar iets voor zich heen. Dingen die je niet begrijpt en die je toch gelukkig maken.

Ze zijn bij de kerk. In het kleine portaal, waar ze door moeten, is het donker. Vader durft wel, hij draait het lichtknopje om. Op een tafel ligt een stapel liedboeken, aan een kapstok hangt een vergeten rode sjaal.

Dan staan ze in de kerk. Wat is het er leeg en stil. Het orgel speelt niet. Riemke kijkt naar de lampen, die ze soms telt. Ze branden nu niet. Door de hoge spitse ramen valt het zonlicht in stralen naar binnen. Er dwarrelen wel miljoen stofjes door de lucht. Ze blijven dwarrelen, ze komen niet naar beneden.

Dan opeens gaat er een schok door Riemke heen. Haar hart bonkt dwars door haar vest heen. Ze wil iets zeggen, maar het gaat niet, er zit geen geluid in haar keel.

Vader kijkt lachend op haar neer. Met zijn grote hand draait hij haar hoofd naar zich toe, zijn ogen lachen.

„Nou, wat zeg je daarvan?”

Riemke bijt op haar onderlip tot het zeer doet. Daar . . . naast de preekstoel . . . staat haar vogelbadje!

Vader neemt haar bij de hand en trekt haar mee, samen bekijken ze het van alle kanten. Ze betasten het helemaal. Wat is het schoon geworden. Zo schoon, dat het wel nieuw lijkt. Net als de kerk van buiten. Er zit geen spatje modder meer op, nergens een stukje aangekoekte kalk. Het is . . . het is fantastisch. Net of het niet waar is.

En dan . . . heel wonderlijk . . . dan vindt Riemke het vogelbadje geen vogelbadje meer. Het is een doopvont en het hoort hier in de kerk.

Vader haalt een papier uit zijn zak, daarop staat de tekening van de doopvont. „Hij is ontzettend oud,” zegt hij. „Misschien wel zeshonderd jaar.”

„Hebt u hem aan dominee verkocht?”

Vader schudt het hoofd. „Niet verkocht, maar aan de kerk

gegeven. Op voorwaarde dat hij helemaal hersteld zou worden. En je ziet het, ze hebben het zorgvuldig gedaan. Hij is weer zoals hij vroeger geweest is. Er was een hoek af en kijk nu eens. Niets meer van te zien."

Van dezelfde steen, zandsteen zegt vader, is er een stuk ingezet. Net als moeder doet met een kapotte broek. Onzichtbaar.

Dat dit nu hetzelfde vogelbadje is waar grootmoeke water in deed voor de vogels. Waar ze voer in strooide.

Op een van de zijkanten ontdekt vader een ingebeitelde letter, een V. „Dat is het beeldhouwersmerk,” vertelt hij. „Daaraan kon je zien wie de doopvont gemaakt had.”

Juist als ze weer weg willen gaan komt dominee binnen. Hij geeft vader een hand en zegt Riemke gedag. Dan loopt hij meteen naar de doopvont. „Is het niet geweldig?” hoort Riemke hem zeggen. Verder luistert ze niet meer. Ze moet steeds naar de doopvont kijken, met haar vinger voelt ze de letter V. Hoe zou die beeldhouwer van vroeger geheten hebben? Ze kan geen enkele naam met een V bedenken. Nou ja, denkt ze ineens blij, ik hoef

het ook niet te weten. Het is gewoon de V van vogelbadje. Ja toch? Ik ben de enige die dat weet en ik vertel het aan niemand. Ze moet er wel om lachen dat ze dat bedacht heeft en als ze weer bij vader staat vraagt hij waar zij zo'n plezier om heeft.

„Om niks. Gewoon,” antwoordt Riemke.

Dominee lacht met haar mee. „Dat is het,” zegt hij. „Zo voel ik het ook. Gewoon blij zijn, gewoon lachen. Om niets.” Maar dan kijkt hij vader aan. „Nou . . . niets . . .,” peinst hij. „Zo'n doopvont is niet niets.”

Met zijn drieën gaan ze weer naar buiten. Riemke knippert even tegen het zonlicht, dat uitbundig over de wereld schijnt. Hier dwarrelen geen stofjes, maar er kwetteren vogels onder de heg.

„Dag dominee,” zegt vader.

„Dag mijnheer Van der Pas. Dag Riemke. Jou zie ik zondag wel, dan wordt de doopvont ingewijd.”

„O.” Riemke knikt. „Wie?” vraagt ze voorzichtig. Want ze weet helemaal niet of je zo iets wel mag vragen.

„Het kleinste Krijgertje,” antwoordt dominee.

Hoofdstuk 22

HET DOOPFEEST

Die zondag is Riemke heel vroeg wakker. Een poosje blijft ze muisstil liggen. Waarom is ze eigenlijk al wakker? Ze kijkt naar het voeteneind van haar bed. Nee, Binkje ligt er niet. Hij mag er ook niet liggen, maar soms ziet hij kans om naar boven te glippen.

Het is nog stil in huis. Ook buiten hoort ze geen enkel mensengeluid. Ze hoort alleen de vogels. Soms lijkt het wel of de vogels weten dat het zondag is. Ze snateren en tjiftjaffen luider dan overdag. Ze ruziën om de sappigste bessen van de vlierboom. Riemke schuift onder de dekens vandaan, ze gaat op haar knieën voor het raam zitten. Er is zoveel te zien. De bessen van de lijsterbes zijn roder en dikker dan verleden week. Ritsss... ze schrikt ervan, zo rakelings vliegen een paar lijsters voor haar langs. Ze gaan naar de boom die naar hen genoemd is. Verwoed pikken ze de velletjes van de bessen stuk, dan verorberen ze het zoete vruchtvlees. Schrokkerds zijn het, in een ogenblik is er niets van de prachtige rode tros over.

Even bibbert ze, maar ze denkt er niet aan weer in bed te kruipen. Zonder de armen in de mouwen te steken slingert ze haar vest om haar schouders. Lekker.

In de meidoorn voor het raam zit een dikke houtduif. Hij koert almaar hetzelfde lied. Vader zegt dat het betekent: „Ik groet u, zoetlief. Ik groet u, zoetlief.”

Ze zegt de woorden een paar maal, ze passen nota bene precies. Leuk is dat.

De torenklok slaat, ze telt mee tot acht. Nog maar acht uur? 's Zondags hoeft ze zo vroeg niet op te staan.

Ineens weet ze waarom ze niet meer slapen kan. Het is immers de doopzondag? Bij Jantien zijn ze vast al op. Dat zal een optocht worden naar de kerk. Mevrouw Krijger voorop met Saartje in de kinderwagen en dan mijnheer met alle andere kinderen in hun zondagse kleren.

Omdat ze toch koud wordt duikt ze nog even in bed. Het plekje

van haar voeten is nog een beetje warm. Heerlijk.

Dan valt ze in slaap en ze wordt pas wakker als moeder haar aan de schouder heen en weer schudt.

„Slaapmuts! Zou je niet eens opstaan? Het is halfnegen, over een uur moeten we in de kerk zijn.”

Riemke staat te trappelen. Ze is al uren klaar. Wat duurt het toch eeuwen voor vader en moeder naar de kerk gaan. Bastiaan is al weg om een vriendje op te halen.

„Ik ga alvast!” roept ze op het laatst. Ze gaat anders vaak met Jantien, maar die moet vandaag natuurlijk eerst nog thuis helpen. Toch wel een beetje alleen loopt ze buiten. Ze is veel te vroeg. Gelukkig begint de klok te luiden. Ze vindt dat die vandaag blij luidt, het hele dorp is vol galmen. Aan het bimbammen van de klokken kun je horen waarom ze luiden, denkt ze. Bij een begrafenis klinken ze donker en somber, maar voor een kerkdienst zingen ze. Ze hebben wel geen wijs, maar toch zingen ze. „Oe-oeh!”

Daar is Jantien. Op een holletje komt ze naar Riemke toe. „Hoi,” zegt ze hijgend.

„Ga jij al?”

Maar Jantien trekt haar mee. „Of je Saartje even komt zien. Ze is al aangekleed.”

Nou zeg, dat wil Riemke wat graag.

In de kamer staat de kinderwagen, het dekentje opengeslagen. Mijnheer Krijger, in een deftig zwart pak, staat met de baby op zijn arm te wachten tot mevrouw een foto van hem maakt.

Riemke moet wel even in het rond kijken, even maar, want dan heeft ze alle aandacht voor de baby. Maar de kamer ziet er zo anders uit dan anders. In het midden staan tafels tegen elkaar geschoven, ze zijn met witte tafellakens gedekt, er staan kopjes op en een schaal gesneden koek. „Jantien,” zegt mevrouw tussen twee keer flitsen door, „leg eens een paar servetten over de koek.” Wat heeft kleine Saartje een prachtige jurk aan. Van zachte witte stof met glanzende zijden linten. De jurk is zo lang, je ziet haar voetjes niet.

Het wit steekt af tegen haar bruine toetje met de rode lipjes en het eigenwijze wipneusje. Het is snoezig.

„Het lijkt wel een feestjurk,” zegt Riemke. Ze legt haar vinger in

het knuistje van Saartje, die haar meteen knijpt. Dat voelt heel bijzonder.

„Maar dat is het ook,” antwoordt Jantiens moeder. Ze verschikt nog iets aan de jurk, zodat die mooi naar beneden valt. „Het is toch een feest als je gedoopt wordt? Als je een kind van God mag zijn?”

Voor ze het kleintje in de wagen legt wijst ze Riemke op de zoom van de jurk. Daar heeft ze de namen van alle kinderen geborduurd, ze zijn allemaal in dezelfde doopjurk gedoopt.

En daar gaan ze. Vader en moeder vooraan, dan Jantien met het karretje waarin Geert zit. Hij gaat naar de kleuteroppas.

Nu zijn er veel mensen op straat, van alle kanten komen ze om naar de kerk te gaan.

Als ze Geert hebben weggebracht zoeken Jantien en Riemke een plaatsje waar ze alles goed kunnen zien. Grootmoeke zit er ook. Ze lacht en knikt Riemke toe. Wie had dat ooit gedacht, hè?

„Dag jongens en meisjes.”

Zo begint de dominee. Je moet wel luisteren, want hij preekt eigenlijk niet, hij praat tegen je. Je kunt je gedachten niet weg laten dwalen.

Hij zegt waarvoor ze naar de kerk zijn gekomen. Hij vertelt van de doopvont, dat op zo'n wonderbaarlijke manier teruggekomen is in de kerk, waar hij vroeger ook gestaan moet hebben. Wie hem goed wil bekijken moet na de dienst maar hier blijven, de koster weet allerlei interessante bijzonderheden te vertellen.

„Water,” zegt dominee dan en het is net of hij niet goed weet wat hij zeggen moet. „Water, waarvoor wordt water eigenlijk gebruikt, wie kan dat zeggen?”

„Je kunt het drinken!” roept een jongen achterin.

„Je kunt erop varen!” Dat zegt Bastiaan. Hij denkt altijd aan varen.

„Je kunt erin vissen,” zegt een meisje.

Dominee lacht. „Jullie hebben alle drie gelijk. Maar toch bedoel ik iets anders.” Hij kijkt de kerk rond, maar niemand zegt meer iets.

„Deze doopvont is een tijdlang gebruikt als . . . wie weet het? Riemke krijgt een kleur als vuur. Zij heeft nog nooit iets hardop gezegd in de kerk, maar nu kijkt dominee naar haar, nu moet zij het zeggen. Haar stem trilt een beetje: „Als vogelbadje, dominee.”

„Juist, als vogelbadje. De vogels hebben zich erin schoongewassen. Water dient dan ook om iets schoon te wassen.

Straks wordt hier een kindje gedoopt, dan wordt er water op het hoofdje gesprenkeld. Dat betekent dat het afgewassen wordt. Niet gewoon gewassen natuurlijk, daar heeft de moeder wel voor gezorgd. Jullie zien er trouwens allemaal proper en schoongewassen uit. En dat wassen wordt ook niet bedoeld met de doop.

Kijk, ieder mens doet wel eens verkeerde dingen, het verkeerde zit in iedereen. Maar bij de doop zegt God: Dat verkeerde wil Ik afwassen. Dat wil Ik je vergeven.

Dan denk je misschien, doet God dat dan zo maar? Nee, niet zo maar. Daarvoor is nu juist de Here Jezus op aarde gekomen. Hij heeft voor ons aan het kruis geleden, Hij heeft alle verkeerde dingen voor ons gedragen. Weggedragen zou ik willen zeggen, ze bestaan niet meer. Is dat niet geweldig?

Kinderen die gedoopt zijn zijn eigenlijk nieuwe, schone kinderen, voortaan horen ze bij God en bij de Here Jezus.”

Een van de kinderen vooraan zegt: „Maar daar begrijpt zo'n klein kind toch niets van?”

„Wat ben ik blij dat je dat zegt. Zo is het ook. Maar de ouders begrijpen het wél en zij mogen het later aan hun kinderen vertellen. Dan weten de kinderen dat ze gedoopt zijn en bij de Here Jezus horen.”

Sommige kinderen beginnen te draaien, ze zijn blij dat er weer iets gebeurt. De koster haalt Jantiens moeder op. Zij heeft Saartje op de arm, de jurk valt in prachtige wijde plooien.

„Als ze maar niet gaat krijsen,” fluistert Jantien.

Het orgel speelt tot mevrouw Krijger op haar plaats zit, dominee komt van de preekstoel af.

„Sara... ik doop u...” Langzaam en duidelijk klinken de woorden door de kerk. De kleine Saartje vindt alles best, met haar donkere oogjes kijkt ze in het rond, gelukkig brult ze niet. Als de kerk uit is wachten Jantien en Riemke niet. Iemand anders neemt Geert mee, want Jantien moet vlug thuis het knopje van de koffiemachine omdraaien, dan is de koffie klaar als de gasten komen. Ze doet de servetten van de koek af. Ziezo. Het doopfeest kan beginnen.

„Mis,” zegt haar vader als iedereen er is. „Het echte feest hebben we al gehad.”

DE GROOTSTE VERRASSING

„Even de herfst opsnuiven,” heeft vader gezegd en met zijn drieën gaan ze op pad. Riemke huppelt voor vader en moeder uit, langs binnenweggetjes en zandpaadjes.

Het is een heerlijke dag. Aardappelvakantie noemen ze hier de vrije dagen. Dat heet nog zo omdat de kinderen vroeger moesten helpen aardappels te rooien. Sommige mensen zeggen kachelvakantie omdat heel vroeger dan pas de kachels gezet werden. Nu heet het herfstvakantie.

Het is herfst, aan de heldere hemel staat stralend de zon. De vogels zingen vrolijk, er fladderen nog wat koolwitjes rond, de laatste van het jaar. Hier en daar valt een blad van de boom, niet recht naar beneden, maar heen en weer wiegend.

Vader snuift echt. „Je ruikt de herfst,” zegt hij.

Naast het pad zijn braamstruken. De zon heeft de vruchten goed rijp gemaakt en Riemke plukt een paar, die niet te diep in de struiken zitten. Haar lippen worden er helemaal blauw van en vader vraagt of ze van de blauwe hemel heeft gesnoept.

Als hij zo iets zegt word je alweer warm van binnen. Het wordt vast een wandeling met verrassingen, denkt Riemke.

Moeder wijst naar een kleurige Vlaamse gaai. „Weet je hoe grootmoeke die noemt? Een schreeuwekster.”

„Deugnieten zijn het,” zegt vader. „Tenminste in het voorjaar. Dan kunnen ze geen nest met jonge vogeltjes met rust laten. Lelijke nestplunderaars.”

„Ik vind ze niet lelijk, maar prachtig,” zegt Riemke. „Kijk hem eens bezig met die eikel? Hij zet zijn beide poten erop en dan pikt hij de eikel leeg.”

„Jaja,” zegt vader, „bij gebrek aan andere prooi.”

Verder komt hij niet, want dan is er een geluid dat beslist geen vogelgeluid is. Het is een fietsbel. In de verte komt Bastiaan aanracen. Hij stapt niet af, maar laat zich met de fiets op zij vallen. „Wat een geluk dat ik jullie gevonden heb. Of jullie alsjeblijft vlug thuis willen komen. Oom Evert is er met de

tweeling.”

„Tante Bertie niet?”

Bastiaan schudt zijn hoofd. „Tante Bertie is plotseling ziek geworden en nu weet oom Evert zich geen raad met die twee. Nou, dat geloof ik. Dat is een mooi stel! Je lacht je een puist om die twee!”

„Ga maar gauw terug,” zegt moeder en er komen rode blosjes op haar wangen. „Zeg maar dat we er aan komen.”

„Mag ik achterop?” vraagt Riemke.

„Mij best. Spring er maar op.”

Vader en moeder beginnen al te lopen, op een drafje.

„Voorzichtig!” roepen ze tegelijk.

Riemke houdt zich aan het zadel vast. Bastiaan trapt uit alle macht.

„Hoe zijn ze, Chan en Li-Anne?” roept ze hem toe.

„Wacht maar tot je ze ziet.”

Riemke zou wel mee willen trappen om maar eerder thuis te zijn. De tweeling zal bij haar logeren. Is dat niet de grootste verrassing?